

RAPORT Z WIZYTACJI

(ocena programowa)

dokonanej w dniach 22 – 23 lutego 2014 r.
na kierunku *międzynarodowe stosunki gospodarcze* prowadzonym w ramach obszaru nauk społecznych realizowanych na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim realizowanych w formie studiów stacjonarnych i niestacjonarnych
na Wydziale Ekonomicznym Uniwersytetu Gdańskiego.

przez zespół oceniający Polskiej Komisji Akredytacyjnej w składzie:

przewodniczący: prof. dr hab. Marek Lisiński – członek PKA - dydaktyka
członkowie:

- prof. dr hab. Tadeusz Kufel - członek PKA – ekspert 1 – dydaktyka
- prof. dr hab. Łucja Tomaszewicz – członek PKA – ekspert 2 – kadra
- prof. dr hab. Wojciech Charemza – ekspert 3 – sprawy międzynarodowe – badania naukowe
- mgr Hanna Chrobak-Marszał – ekspert PKA – ekspert formalno-prawny
- Piotr Kulczycki – ekspert PKA – przedstawiciel Parlamentu Studenckiego RP

Krótką informacją o wizytacji

Wizytacja na Wydziale Ekonomicznym Uniwersytetu Gdańskiego na kierunku *międzynarodowe stosunki gospodarcze* odbyła się z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej w ramach harmonogramu prac określonych przez Komisję na rok akademicki 2013/2014. Wizytacja tego kierunku studiów odbyła się po raz pierwszy.

Obecna wizytacja została przygotowana i przeprowadzona zgodnie z obowiązującą procedurą oceny Polskiej Komisji Akredytacyjnej. Wizytacja ta została poprzedzona zapoznaniem się Zespołu Oceniającego z raportem samooceny przedłożonym przez Uczelnię. Natomiast raport Zespołu Oceniającego został opracowany na podstawie raportu samooceny, a także dokumentacji przedstawionej w toku wizytacji, hospitacji zajęć dydaktycznych, analizy losowo wybranych prac dyplomowych oraz zaliczeniowych, wizytacji bazy naukowo-dydaktycznej, a także spotkań i rozmów przeprowadzonych z Władzami Uczelni i Wydziału Ekonomicznego, pracownikami oraz studentami ocenianego kierunku.

Załącznik nr 1 Podstawa prawna oceny jakości kształcenia

Załącznik nr 2 Szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji

Kryterium 1. Koncepcja rozwoju ocenianego kierunku sformułowana przez jednostkę.

1.1).

Kierunek *międzynarodowe stosunki gospodarcze* jest jednym z 3 kierunków prowadzonych na Wydziale Ekonomicznym Uniwersytetu Gdańskiego. Kształcenie na tym kierunku prowadzone jest na tym Wydziale od 2008 roku.

Procedura związana z utworzeniem na Wydziale Ekonomicznym kierunku *międzynarodowe stosunki gospodarcze* pojawiła się w roku 2006. Rada Wydziału Ekonomicznego w przedstawiła – zgodnie z przepisami ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym oraz Statutu Uczelni – wniosek do Senatu Uczelni w sprawie utworzenia kierunku *międzynarodowe stosunki gospodarcze*. Uchwałą nr

14/06 z dnia 23 lutego 2006 r. Senat zwrócił się do Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego o wyrażenie zgody na utworzenie na Wydziale Ekonomicznym kierunku *międzynarodowe stosunki gospodarcze*. Decyzją z 29 czerwca 2007 r. nr DSW-1-06-4002-33/07 Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego nadał Wydziałowi Ekonomicznemu Uniwersytetu Gdańskiego uprawnienie do prowadzenia kierunku *międzynarodowe stosunki gospodarcze*.

W czasie wizytacji przedstawiono protokoły z posiedzeń Rady Wydziału oraz Senatu wraz z listami obecności w powyższej sprawie. W posiedzeniach tych organów brali udział tylko interesariusze wewnątrzni.

Procedury związane z utworzeniem kierunku zostały zachowane, tj. odbywały się zgodnie z zapisami w Statucie, po pozytywnym zaopiniowaniu dokumentów przez Senat.

Strategia Uniwersytetu Gdańskiego została zatwierdzona Uchwałą nr 25S/10 Senatu z dnia 25 lutego 2010 roku pn. „Strategia rozwoju Uniwersytetu Gdańskiego do roku 2020”, uaktualniona Uchwałą nr 54/13 z dnia 26 września 2013 r. w sprawie zmiany uchwały nr 25S/10 Senatu UG z dnia 25 lutego 2010 roku „Strategia rozwoju Uniwersytetu Gdańskiego do roku 2020”.

W czasie wizytacji przedstawiono protokoły z posiedzeń Senatu wraz z listami obecności w powyższej sprawie.

Uaktualniona Strategia Rozwoju Uniwersytetu Gdańskiego do roku 2020 zawarta jest w uchwale Senatu UG z dnia 26 września 2013 roku. Wyznacza ona naczelną wartość Uniwersytetu, uznając za takie: racjonalne dążenie do prawdy poprzez innowacyjne badania naukowe, podążanie za najlepszymi wzorcami nauki światowej, nowoczesne kształcenia służące rozwojowi cywilizacyjnemu i społecznemu, wzajemny szacunek i zaufanie, tolerancja dla różnorodności poglądów oraz solidarność całej społeczności akademickiej.

Uniwersytet przez misję rozumie kształcenie cenionych absolwentów wyposażonych we wszechstronną wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne niezbędne w życiu gospodarczo-społecznym opartym na wiedzy oraz wnoszenie trwałego wkładu w naukowe poznanie świata i rozwiązywanie jego istotnych współczesnych problemów.

Kierunki rozwoju Uniwersytetu są komplementarne ze Strategią Rozwoju Województwa Pomorskiego oraz pomorskimi inicjatywami.

Do najważniejszych wyznaczników działalności Uczelni na rzecz realizacji Strategii należy wskazać:

- a) kształcenie akademickie na światowym poziomie;
- b) nowa jakość w badaniach naukowych i kreowaniu innowacji;
- c) wzmocnienie kapitału intelektualnego Uniwersytetu;
- d) mobilność studentów i doktorantów;
- e) powiększenie i modernizacja majątku Uczelni;
- f) sprawna administracja i nowoczesne zarządzanie uczelnią;
- g) umocnienie więzi uczelni z otoczeniem gospodarczym i społecznym Pomorza.

Strategia Wydziału Ekonomii została przyjęta Uchwałą Rady Wydziału z dnia 20 września 2012 r. w sprawie uchwalenia Ogólnych Kierunków Działalności i Strategii Rozwoju Wydziału Ekonomicznego Uniwersytetu Gdańskiego na lata 2012 – 2016.

W czasie wizytacji przedstawiono protokoły z posiedzenia Rady Wydziału wraz z listami obecności w powyższej sprawie.

Ogólne kierunki działalności Wydziału obejmują działania w następujących trzech obszarach:

- a) nauka,
- b) kształcenia,
- c) baza lokalowa, organizacja i zarządzanie Wydziałem.

Obszary te wyznaczają cztery cele kierunkowe. Są nimi odpowiednio:

- a) rozwój aktywności naukowej,
- b) utrzymanie wysokiej jakości kształcenia, potwierdzonej wynikami kolejnych akredytacji,
- c) rozwój kadry naukowo-dydaktycznej,
- d) unowocześnienie bazy materialnej i wizerunku Wydziału.

Każdy z tych celów jest z kolei uszczegółowiony kilkoma celami strategicznymi.

Analiza celów kierunkowych rozwoju Wydziału Ekonomicznego wskazuje, że są one spójne z celami strategicznymi Uniwersytetu. Cele strategiczne Wydziału odniesione do czterech celów kierunkowych określają istotę kształcenia na kierunkach realizowanych w tej podstawowej jednostce organizacyjnej Uczelni, także na kierunku *międzynarodowe stosunki gospodarcze*. Koncepcję kształcenia wspiera działalność naukowo-badawcza tej podstawowej jednostki organizacyjnej. Sfera edukacyjna i badawcza Uniwersytetu i Wydziału Ekonomicznego są silnie obecne w przywołanych dokumentach, stanowią oś działalności i determinują pozycję Wydziału w środowisku akademickim i jego otoczeniu społeczno-gospodarczym.

Oceniając koncepcję kształcenia na kierunku *międzynarodowe stosunki gospodarcze* w kontekście misji i strategii rozwoju Uniwersytetu Gdańskiego można zauważyć, że wpisuje się ona w szczególne posłannictwo Uniwersytetu, jakim jest kształcenie cenionych absolwentów, wyposażonych we wszechstronną wiedzę, umiejętności i kompetencje, niezbędne w życiu społeczno-gospodarczym, w warunkach postępującej globalizacji i umiędzynaradawiania działalności gospodarczej. Poprzez badania naukowe pracownicy wnoszą wkład w poznanie rzeczywistości społeczno-ekonomicznej w wymiarze międzynarodowym oraz rozwiązywanie problemów współczesnego świata, a efekty tych badań wykorzystują w realizacji procesu dydaktycznego na kierunku *międzynarodowe stosunki gospodarcze*. Kształcenie na tym kierunku studiów rozwijane jest zgodnie z międzynarodowymi trendami, osiągnięciami nauki, z zachowaniem zasady nieustannego podnoszenia jakości kształcenia i dbałości o wysoki poziom kwalifikacji absolwentów i ich dobre przygotowanie do kariery zawodowej.

Koncepcja kształcenia na kierunku *międzynarodowe stosunki gospodarcze* wpisuje się też w strategię Wydziału Ekonomicznego. Dotyczy to m.in. takich celów określonych w strategii jak:

- a) umocnienie pozycji Wydziału w międzynarodowym środowisku nauk ekonomicznych,
- b) utrzymanie wysokiej jakości kształcenia,
- c) uzyskanie nowych uprawnień do nadawania stopnia doktora w dyscyplinie finanse,
- d) poprawa integracji poziomej i komunikacji wewnętrznej na Wydziale między jednostkami organizacyjnymi w sferze dydaktyki.

Analiza i ocena koncepcji kształcenia na kierunku *międzynarodowe stosunki gospodarcze* pozwala na stwierdzenie, że jest ona spójna ze strategią Wydziału Ekonomicznego. Kierunek ma wyraźnie określoną swą tożsamość. Wynika ona ze specyficznych celów kształcenia określonych w strategii Wydziału.

Reasumując powyższe ocena tego kryterium jest pozytywna.

W raporcie samooceny można wskazać istotne informacje dotyczące różnorodności czy innowacyjności oferty kształcenia.

Są one skutkiem udziału interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych w opracowaniu koncepcji kształcenia na kierunku *międzynarodowe stosunki gospodarcze*, choć udział tych ostatnich jest tu dominujący. Należy w tym miejscu odnotować fakt, że istotny udział w przygotowaniu koncepcji takiej oferty kształcenia miała międzynarodowa korporacja **Thomson Reuters**. Dodatkowo przy finansowym i merytorycznym wsparciu władz samorządowych Gdańska i Sopotu, na Wydziale Ekonomicznym otwarto pierwsze w Europie Środkowo-Wschodniej

laboratorium Thomson Reuters Data Suite z dostępem do danych i programów tej firmy, które są wykorzystywane w dydaktyce i badaniach naukowych. Dla osiągnięcia efektów kształcenia i ich weryfikacji istotne znaczenie ma również przedmiot *akademia Thomson Reuters*, ujęty jako obowiązkowy w programie kształcenia na tym kierunku studiów. Dzięki tej inicjatywie studenci mogą uzyskać, po zdaniu specjalistycznego, międzynarodowego egzaminu, cenione na rynku pracy certyfikaty Thomson Reuters.

Przygotowując koncepcję kształcenia na kierunku *międzynarodowe stosunki gospodarcze* wykorzystano również doświadczenia i inspirację innych krajów Unii Europejskiej we wdrażaniu systemów zapewniania jakości kształcenia. W ramach projektu Tempus JEP 13098-98 QUALITAS (lata 1998-2000) realizowanego przez Wydział Ekonomiczny Uniwersytetu, we współpracy z sześcioma uczelniami partnerskimi - FHTW Berlin (Niemcy), University of Antwerp (Belgia), Dublin Institute of Technology (Irlandia), University of Huddersfield i University of Abertay Dundee (Wielka Brytania), University of Zaragoza (Hiszpania) - przygotowano m.in. publikację książkową *Quality Assurance in Higher Education*, która stanowiła istotną inspirację w udoskonaleniu koncepcji kształcenia i wypracowaniu jej obecnej postaci.

Z analizy struktury programu i procesu kształcenia a także informacji opisujących koncepcję kształcenia na kierunku *międzynarodowe stosunki gospodarcze* wynika również, że oferta kształcenia jest stale aktualizowana i to w stosunku do całego kierunku. Zapewnia to możliwość uzyskania przez studentów unikatowych kwalifikacji, zwiększających szansę na sukces na współczesnym rynku pracy.

Oceniając ofertę kształcenia na kierunku *międzynarodowe stosunki gospodarcze*, należy stwierdzić, że charakteryzuje się ona relatywnie dużą innowacyjnością i różnorodnością. To ma również konsekwencje dla elastyczności programu kształcenia.

Ocena tego kryterium oceny jakości kształcenia wypada pozytywnie.

1.2).

Koncepcja kształcenia na kierunku *międzynarodowe stosunki gospodarcze* powstała na skutek dyskusji, która objęła zarówno interesariuszy zewnętrznych jak i wewnętrznych.

Interesariuszami zewnętrznymi w procesie kształtowania koncepcji kształcenia byli przedstawiciele podmiotów, do których można zaliczyć:

- Uniwersytet Łódzki, Szkołę Główną Handlową, Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu, Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie, Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach i Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu, z którymi wspólnie utworzony został kierunek i kontynuowana jest współpraca w ramach cyklicznych spotkań i konsultacji,
- przedstawiciele praktyki gospodarczej - pracodawcy, u których podejmują staże i pracę absolwenci kierunku MSG, władze samorządowe,
- PECSA - Polskie Stowarzyszenie Badań Wspólnoty Europejskiej,
- inne podmioty i osoby, w tym z zagranicy.

Rola przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego polegała przede wszystkim na konsultowaniu celów i efektów kształcenia, programu studiów. Przedmiotem dyskusji oraz opinii tych podmiotów były również treści kształcenia realizowane na specjalnościach w ramach tego kierunku studiów, a także ich dostosowanie do potrzeb rynku pracy.

Drugim źródłem informacji o koncepcji kształcenia są opinie interesariuszy wewnętrznych, którymi są:

- jednostki organizacyjne Wydziału, przede wszystkim Instytutu Handlu Zagranicznego, Instytutu Transportu i Handlu Morskiego oraz Ośrodka Badań Integracji Europejskiej i ich pracownicy, odpowiadający za koncepcję kształcenia i jej realizację na kierunku MSG i specjalnościach,
- członkowie Rady Wydziału Ekonomicznego i Komisji programowo-dydaktyczna,
- członkowie innych jednostek organizacyjnych Wydziału Ekonomicznego i ich pracownicy, prowadzący zajęcia na kierunku MSG oraz studenci.

Udział studentów jako interesariuszy wewnętrznych w procesie określania koncepcji kształcenia na kierunku *międzynarodowe stosunki gospodarcze* należy określić jako właściwy. W chwili obecnej istnieje niewielki margines na zwiększenie tego udziału.

Proces oceny koncepcji kształcenia przez studentów odbywa się przede wszystkim poprzez udział studentów w gremiach odpowiedzialnych za jakość kształcenia na Wydziale: Wydziałowym Zespole Zapewnienia Jakości Kształcenia i Komisji Programowo – Dydaktycznej. Przedstawiciele studentów w tych organach zostali wybrani z pełnym poszanowaniem prawa Samorządu Studenckiego Jednostki do wskazywania reprezentantów środowiska studenckiego.

Studenci swoje opinie i uwagi do koncepcji kształcenia mogą również zgłaszać osobiście: do prodziekan ds. kształcenia lub poprzez swoich przedstawicieli w Radzie Wydziału Jednostki. Bezpośrednie opiniowanie koncepcji kształcenia przez studentów odbywa się też podczas konsultacji z nauczycielami akademickimi. Jest to dodatkowy, wynikający z tradycji akademickiej, sposób systemowej oceny koncepcji kształcenia.

Dotychczasową aktywność przedstawicieli studentów w pracach nad koncepcją kształcenia należy ocenić jako odpowiednią – zarówno z przedstawionej przez Jednostkę dokumentacji, jak i informacji uzyskanych przez Zespół Oceniający podczas spotkań z Samorządem Studenckim i studentami kierunku, wynika wysoka świadomość studentów, jeśli chodzi o zagadnienia związane z koncepcją kształcenia. Należy podkreślić, że Władze Jednostki traktują prezentowane przez studentów opinie jako równoprawne wobec opinii pozostałych interesariuszy wewnętrznych i często uwzględniają propozycje przez nich przedstawiane.

Możliwym uzupełnieniem, dopełniającym funkcjonowanie już funkcjonujących narzędzi, mogłoby być stworzenie internetowej bazy pomysłów, związanych z koncepcją kształcenia, umożliwiającej wszystkim studentom zgłaszanie swoich uwag w zakresie profilu, celów, efektów oraz perspektywy rozwoju ocenianego kierunku studiów.

Oceniając podejmowane na kierunku *międzynarodowe stosunki gospodarcze* działania zmierzające do ustalenia koncepcji kształcenia, w tym celów i efektów kształcenia, oraz proces ich dostosowywania do zmieniających się potrzeb zewnętrznych i uwarunkowań wewnętrznych należy stwierdzić, że miały one charakter systemowy. Pewne uwagi można mieć, co do ich systematyczności. Troską władz Wydziału powinno być nadanie im takiego systematycznego charakteru.

Oceniając to kryterium należy stwierdzić, że Wydział Ekonomiczny prowadzi sformalizowane, ale nie w każdym obszarze systematyczne działania dotyczące udziału interesariuszy zewnętrznych w tworzeniu koncepcji kształcenia. Ich udział w określaniu celów i efektów kształcenia oraz perspektyw rozwoju kierunku uznać należy za zadowalający. Wykorzystanie interesariuszy wewnętrznych, także studentów, co stwierdzono powyżej, ocenić można jako w pełni. Kadra akademicka uczestniczy w budowaniu programowej koncepcji kształcenia, specjalności kształcenia zarówno przy inicjowaniu nowych rozwiązań jak i opiniowaniu poprzez Radę Wydziału corocznych przeglądów programowych.

Ocena końcowa 1 kryterium ogólnego ocena: w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

1.1) Ocena misji i strategii rozwoju Uczelni z punktu widzenia wpisanej w nią koncepcji kształcenia na kierunku *międzynarodowe stosunki gospodarcze* wypada jednoznacznie

pozytywnie. Określone w strategii cele jednoznacznie potwierdzają rangę, jaką Uczelnia zamierza przykładać w przyszłości do tej sfery kształcenia.

Analiza i ocena koncepcji kształcenia pozwala na stwierdzenie, że jest ona spójna ze strategią Wydziału Ekonomicznego. Kierunek ma wyraźnie określoną swą tożsamość. Wynika ona ze specyficznych celów kształcenia określonych w strategii Wydziału.

1.2) Proces definiowania efektów kształcenia, przy wykorzystaniu interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych, był realizowany. Ich udział w określaniu celów i efektów kształcenia oraz perspektyw rozwoju kierunku uznać należy za zadowalający. Wykorzystanie interesariuszy wewnętrznych, także studentów ocenić można jako w pełni.

Kryterium 2. Spójność opracowanego i stosowanego w jednostce opisu zakładanych celów i efektów kształcenia dla ocenianego kierunku oraz system potwierdzający ich osiągnięcie

2.1)

Na mocy Uchwały nr 27/12 Senat w dniu 26 kwietnia 2012 r. określił efekty kształcenia dla kierunków studiów prowadzonych na Wydziale Ekonomicznym.

Rada Wydziału pozytywnie zaopiniowała efekty kształcenia dla kierunków prowadzonych na tym Wydziale, w tym dla ocenianego kierunku *międzynarodowe stosunki gospodarcze*. Uchwałą z dnia 15 marca 2012 r. Rada Wydziału Ekonomicznego zatwierdziła plany studiów i programy kształcenia na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych I i II stopnia na kierunku *międzynarodowe stosunki gospodarcze* zgodnych z Krajowymi Ramami Kwalifikacji obowiązujące od roku akademickiego 2012/2013. Na posiedzeniu w dniu 13 czerwca 2013 r. Rada Wydziału zatwierdziła programy studiów na rok akademicki 2013/2014.

W czasie wizytacji przedstawiono protokoły z posiedzeń Senatu oraz Rad Wydziałów w czasie, których były zatwierdzone wspomniane wyżej dokumenty.

Cytowana wyżej Uchwała nr 27/12 Senatu Uniwersytetu Gdańskiego z dnia 26 kwietnia 2012 roku w sprawie określenia efektów kształcenia dla kierunków studiów prowadzonych na Wydziale Ekonomicznym określiła efekty kształcenia dla studiów I i II stopnia na kierunku *międzynarodowe stosunki gospodarcze*. Kierunek ten osadzony został w obszarze nauk społecznych, w dziedzinie nauk ekonomicznych w dyscyplinach: ekonomia (wiodąca), nauki o zarządzaniu oraz finanse. Jest to kierunek interdyscyplinarny, gdyż kierunkowe efekty kształcenia ściśle związane są z takimi subdyscyplinami jak: ekonomia międzynarodowa, finanse międzynarodowe oraz zarządzanie międzynarodowe, ale także odwołują się też do prawa jako dyscypliny naukowej.

Powyższe przypisanie jest prawidłowe i zostało przedstawione Zespołowi Oceniającemu w czasie wizytacji. Uchwała Senatu nr 27/12 (Załącznik nr 2) oraz system POL-on zawierały inne przypisania tego kierunku studiów. Władze Uczelni i Wydziału przedstawiły nowe przyporządkowanie kierunku *międzynarodowe stosunki gospodarcze* do dyscyplin wskazanych wyżej. Taką reakcję władz Uniwersytetu ocenić należy pozytywnie.

Efekty kształcenia na kierunku *międzynarodowe stosunki gospodarcze* różnią się od efektów kształcenia na innych kierunkach z dziedziny nauk ekonomicznych. Szczególnym wyróżnikiem jest uzyskanie przez studentów efektów kształcenia w zakresie funkcjonowania gospodarki i podmiotów gospodarczych w otoczeniu międzynarodowym. Założeniem koncepcji kształcenia na kierunku *międzynarodowe stosunki gospodarcze* jest wyposażenie studentów w wiedzę, umiejętności i kompetencje z zakresu teorii i praktyki międzynarodowych stosunków gospodarczych, zarówno w wymiarze makroekonomicznym, jak i mikroekonomicznym, w warunkach funkcjonowania naszego

kraju w strukturach Unii Europejskiej, postępującej globalizacji i umiędzynaradawiania działalności gospodarczej oraz rozwoju procesów integracyjnych, nie tylko w skali europejskiej.

Kierunkowe efekty kształcenia dla studiów I stopnia o profilu ogólnoakademickim składają się z 17 efektów wiedzy, 16 efektów umiejętności oraz 7 kompetencji społecznych. Pokrywają one wszystkie obszarowe efekty nauk społecznych. Kierunkowe efekty kształcenia dla studiów II stopnia o profilu ogólnoakademickim składają się z 16 efektów wiedzy, 15 efektów umiejętności oraz 7 kompetencji społecznych. Pokrywają one wszystkie obszarowe efekty nauk społecznych.

Zauważyć można duże podobieństwo kierunkowych efektów kształcenia dla studiów I stopnia do efektów studiów II stopnia. Główne różnice sprowadzają się do sformułowań: „ma podstawową wiedzę...” a „ma pogłębioną wiedzę...”, „ma szczegółową wiedzę...” czy „ma rozszerzoną wiedzę...”. Część kierunkowych efektów kształcenia dla studiów I i II stopnia jest jednakowych, na przykład efekt MSG1_U10 z MSG2_U10. Identyczność kierunkowych efektów z zakresu kompetencji MSG1_K04 z MSG2_K04, MSG1_K05 z MSG2_K05, MSG1_K06 z MSG2_K06 czy MSG1_K07 z MSG2_K07, uzasadnia ich identyczności na poziomie efektów obszarowych S1A z S2A. Przyjęta konstrukcja kierunkowych efektów kształcenia jest budowana poprawnie, przy założeniu, że studia II stopnia są „pogłębieniem” czy „rozszerzeniem” wiedzy i umiejętności. Taka konstrukcja efektów powinna determinować zasady rekrutacji na II stopień studiów w takim zakresie, że tylko student posiadający „podstawową” wiedzę może ją „pogłębić” na studiach II stopnia, co w tym przypadku oznacza, że nie można prowadzić rekrutacji „otwartej” dla wszystkich chętnych.

Wydział nie sformułował specjalnościowych efektów kształcenia. Przedmiotowe efekty kształcenia przedstawione w sylabusach przedmiotów są bezpośrednio przypisywane do kierunkowych efektów kształcenia. Konstrukcja sylabusu nie w pełni oddaje istotę struktury efektów. W pozycji „Cele przedmiotu” nie sformułowano celów kształcenia, tylko wpisywane są przypisania kierunkowych efektów kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji, są one odzwierciedleniem przypisań z „Matrycy efektów kształcenia”. W części „Efekty uczenia się”, w podziale na trzy części sformułowano, przedmiotowe efekty kształcenia. Dla części przedmiotów jest to czasami jeden lub dwa rozbudowane efekty kształcenia w danym zakresie, ale przypisane do 6, 7 a nawet 8 efektów kierunkowych. Co rodzi pytanie, które z nich są „szczegółowe” a które „ogólne”? Konstrukcja sylabusu powinna zostać uporządkowana w taki sposób, aby każdy efekt szczegółowy miał swoje przypisanie do efektu kierunkowego, a nie globalnie dla całego zbioru efektów - przedmiotu.

Każdy sylabus posiada szczegółowe efekty kształcenia, które odzwierciedlają istotę treści kształcenia. Można zauważyć silnie oddziaływujące, spójne elementy pomiędzy efektami szczegółowymi a kierunkowymi, co w „Macierzy efektów kształcenia” zostało zaznaczone podwójnym lub potrójnym znakiem plus (++, +++).

Z punktu widzenia studentów jako interesariuszy wewnętrznych, kierunkowe i przedmiotowe efekty kształcenia są spójne. Studenci, obecni na spotkaniu z ZO, zapytani o losowo wybrane efekty kształcenia dla kierunku *międzynarodowe stosunki gospodarcze*, umieli wskazać konkretne przedmioty w ramach, których są w stanie osiągnąć owe efekty. Wskazane przedmioty zgadzały się z tymi wskazanymi przez Wydział w „Matrycy efektów kształcenia”.

Wydział dla programu kształcenia na kierunku *międzynarodowe stosunki gospodarcze* opracował „Matrycę efektów kształcenia”, która wraz z informacją zawartą w opisie przedmiotów pozwala stwierdzić, że poprzez realizację efektów przedmiotowych zostaną osiągnięte założone kierunkowe efekty kształcenia. W opisach przedmiotów, co już podkreślono wyżej, zarówno dla programu studiów I, jak i II stopnia, znajduje się część „Cele przedmiotu”, która w sposób nie do końca szczegółowy dla każdego efektu przedmiotowego określa jego odniesienie do efektu kierunkowego.

Studenci obecni na spotkaniu z Zespołem Oceniającym stwierdzili, że realizacja celów i szczegółowych efektów kształcenia dla modułów kształcenia daje im możliwość osiągnięcia kierunkowych efektów kształcenia.

W programie realizowanym zgodnie ze standardami z 2007 roku student za odbycie praktyki (4 tygodnie) na kierunku międzynarodowe stosunki gospodarcze otrzymywał 2 punkty ECTS. Od roku akademickiego 2012/2013 dla studentów I roku na kierunkach studiów o profilu ogólnoakademickim odbywanie praktyk nie jest obowiązkowe, ale studenci dobrowolnie mogą brać udział w praktykach. Za ich odbycie są przyznawane 3 punkty ECTS za 120 godz. Praktyk. Fakt odbycia praktyki jest uwzględniony w formie wpisu w suplemencie dyplomu. Nie został jednak opracowany sylabus dla praktyk zawodowych.

Kierunkowe efekty kształcenia są dostępne na stronie internetowej Wydziału w katalogu Studia w odpowiedniej zakładce międzynarodowe stosunki gospodarcze - studia I stopnia pod adresem: <http://ekonom.ug.edu.pl/web/download.php?OpenFile=813>, (plik PDF), a dla studiów II stopnia pod adresem: <http://ekonom.ug.edu.pl/web/download.php?OpenFile=813> (w tym samym pliku). Informacje o sylabusach są dostępne na stronie internetowej Wydziału pod adresem: <http://ekonom.ug.edu.pl/web/studia/?lang=pl&ao=Sylabusy&action=ViewSylabus>.

Z punktu widzenia studentów – interesariuszy wewnętrznych, dostępność opisu założonych efektów kształcenia jest właściwa. Studenci kierunku podstawową wiedzę o opisie efektów kształcenia czerpią z sylabusów lub bezpośrednio od prowadzących zajęcia, którzy na pierwszych zajęciach przedstawiają im efekty kształcenia dla swych przedmiotów.

2.2)

Efekty kierunkowe, ocenianego kierunku zostały sformułowane w sposób zrozumiały i sprawdzalny. Efekty kierunkowe sformułowane są w sposób stosunkowo ogólny, ale umożliwiając ich weryfikację za pomocą sformułowanych efektów przedmiotowych. Studenci obecni na spotkaniu z Zespołem Oceniającym, ocenili losowo wskazane efekty jako określone w sposób precyzyjny i z użyciem właściwego dla kierunku słownictwa, jednocześnie jednak w pełni dla nich zrozumiały i umożliwiając weryfikację, a więc nie posiadający żadnych nieścisłości.

2.3)

Dokumentacja toku studiów związana z potwierdzeniem uzyskania przez studenta zakładanych efektów kształcenia i kwalifikacji, tj. protokoły egzaminacyjne, dyplomy, suplementy oraz karty okresowych osiągnięć studenta prowadzona jest prawidłowo.

Przechowywanie efektów kształcenia nie jest rozwiązane w sposób zadowalający. Na Uniwersytecie Gdańskim obowiązują zapisy Instrukcji archiwalnej zatwierdzone na mocy Zarządzenia 38/R/10 Rektora z dnia 25 maja 2010 r. w sprawie wprowadzenia Instrukcji w sprawie zasad klasyfikowania oraz trybu postępowania przy przekazywaniu dokumentacji archiwalnej do archiwum Uniwersytetu Gdańskiego oraz Instrukcji kancelaryjnej – Zarządzeniem nr 11/K/11 Rektora z dnia 4 lipca 2011 r. w sprawie wprowadzenia Instrukcji Kancelaryjnej. Celem tych dokumentów jest ustalenie zasad postępowania, mających zapewnić sprawne i szybkie wykonywane czynności kancelaryjnych. Instrukcje te określają zasady przechowywania i postępowania z aktami w toku bieżącej pracy w komórkach organizacyjnych.

Po upływie okresu przechowywania, tj. 2 lat od końca roku kalendarzowego, w którym sprawa została zakończona, akta przekazywane są do archiwum uczelnianego na podstawie spisu zdawczo-odbiorczego.

Natomiast procedury dotyczące archiwizacji dokumentacji związanej z realizacją zajęć dydaktycznych i gromadzeniem dokumentacji potwierdzającej uzyskanie zakładanych efektów kształcenia omówione zostały na posiedzeniu Komisji Programowo-Dydaktycznej Wydziału

Ekonomicznego, na której ustalono, iż egzaminatorzy są zobowiązani do przechowywania pisemnych prac egzaminacyjnych przez okres ostatniego roku akademickiego.

Celowym wydaje się określenie zasad archiwizowania dokumentacji potwierdzającej uzyskanie zakładanych efektów kształcenia oraz ustalenie okresu ich przechowywania powinno zostać wprowadzone na Wydziale w postaci zarządzenia Dziekana. Uznaje się to za istotny element systemu oceny efektów kształcenia, umożliwiający weryfikację zakładanych celów i ocenę osiągnięcia efektów kształcenia na każdym etapie kształcenia.

W zgodnej ocenie studentów obecnych na spotkaniu z Zespołem Oceniającym Wydział Ekonomiczny stosuje przejrzysty system oceny efektów kształcenia i możliwości weryfikacji zakładanych efektów. Studenci ocenili jednoznacznie pozytywnie zasady oceniania określone w Regulaminie Studiów, a także praktykę oceniania efektów przez nauczycieli akademickich. W ocenie studentów system oceny jest im dobrze znany i powszechnie dostępny.

Ocena efektów kształcenia dokonywana jest poprzez realizację zakładanego programu kształcenia. Do najczęściej stosowanych sposobów oceny przedmiotowych efektów kształcenia należą dwie kategorie oceny: formująca i podsumowująca. W ramach tych kategorii ocen wyróżnia się m.in.: ocenę przygotowania do ćwiczeń, ocenę umiejętności pracy w grupie oraz sposobu prezentacji opracowanego projektu (indywidualnie i zespołowo), ocenę aktywności podczas zajęć, dyskusję, czy ocenę poprawności merytorycznej projektu. Analiza sylabusów dla ocenianego kierunku wskazuje, że nie wykorzystuje się powyższych typów ocen do oceny efektów kształcenia, np. efektów z zakresu kompetencji społecznych.

Biorąc pod uwagę, że dla każdego z efektów przedmiotowych określony jest najczęściej zestaw sposobów oceny tego efektu (egzamin lub test) można stwierdzić, że system ten jest bardzo tradycyjny i nakierowany na weryfikację efektów wiedzy. W sylabusach bardzo rzadko wstępują dodatkowe elementy weryfikacji osiąganych efektów kształcenia. W sylabusie w części „Sposób i forma zaliczania oraz kryteria oceny” brak jest wskazań jak są weryfikowane kompetencje społeczne, a weryfikacja umiejętności odbywa się w sposób identyczny jak weryfikacja efektów wiedzy (egzamin, test). Bardzo rzadko pojawiają się metody weryfikacji w oparciu o projekty, eseje czy prezentacje.

Oceniając stosowany na Wydziale system oceny efektów kształcenia na kierunku *międzynarodowe stosunki gospodarcze* należy zauważyć, że nie daje on dostatecznych podstaw do wyrażenie opinii, że wszystkie kategorie efektów kształcenia zostaną we właściwy sposób zweryfikowane.

Sposób weryfikacji założonych efektów kształcenia z punktu widzenia wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych został przeanalizowany na etapie procesu dyplomowania. Narzędziem systemu kształcenia potwierdzającym osiągnięcie założonych efektów jest analiza tematyki prac licencjackich i magisterskich.

Po przeanalizowana prawie 600 tematów prac licencjackich i magisterskich obronionych w roku 2012/2013 można stwierdzić bardzo wysoką zgodność tematyczną z kanonem kierunku. Elementem wskazującym na „niezgodność” tematyki był brak aspektu „międzynarodowego”, co miało miejsce zaledwie, w co 60 pracy, czyli w zaledwie w 10 przypadkach. Dotyczyło to takich tematów jak: „Udział dzieci w młodszym wieku szkolnym w procesie podejmowania decyzji zakupowych”, „Promocja marketingowa na przykładzie Klubu KS. Lechia Gdańsk”, „Techniki marketingowe jako skuteczny sposób na dotarcie do klienta”, „Techniki manipulacji wykorzystywane w reklamie na przykładzie NeuroLingwistycznego Programowania”, „Analiza finansowa spółki Polnord S.A. za pomocą analizy wskaźnikowej w latach 2010- 2012” czy „Partnerstwo Publiczno-Prywatne, dobra praktyka w wymiarze lokalnym na przykładzie projektu

Starostwa Powiatowego w Tczewie *Trzy Filary*”. Poziom prac jest właściwy jak dla tego typu prac. W Załączniku nr 4 przedstawiono pełne opisy dla wylosowanych prac dyplomowych.

Formuła stosowana przy obliczaniu średniej oceny na dyplomie jest standardowa i zakłada, że na ocenę końcową na dyplomie składa się 50% średniej ze studiów, 25% z oceny pracy dyplomowej oraz 25% z egzaminu dyplomowego. Skutkiem przyjętej formuły są stosunkowo wysokie oceny na dyplomie, które nie mają pełnego odzwierciedlenia w ocenach z toku studiów, ale wynikają z bardzo wysokich ocen w procesie dyplomowania. Udział ocen bardzo dobrych i dobrych plus za pracę dyplomową wynosi 82%, a na dyplomie 67%.

Ocena efektów kształcenia dokonywana jest nie tylko poprzez realizację zakładanego programu kształcenia, w tym także procesu dyplomowania, ale również poprzez realizowane i oceniane prace egzaminacyjne i zaliczeniowe.

W celu oceny stosowanych metod weryfikacji efektów kształcenia Zespół Oceniający przeanalizował wybrane prace egzaminacyjne i zaliczeniowe. Prace są na ogół dobrze opisane przez prowadzącego, z zaznaczoną liczbą punktów za poszczególne pytania, ze wskazaniem odpowiedzi błędnych. Treści prac zaliczeniowych odpowiadają tematyce zawartej w opisach przedmiotów. Przegląd prac pozwala stwierdzić, że istnieje możliwość zweryfikowania przedmiotowych efektów kształcenia

Studenci, obecni na spotkaniu z Zespołem Oceniającym, stwierdzili, że efekty kształcenia są sprawdzane na poszczególnych jego etapach. Wskazali zaliczenia i egzaminy jako momenty, w których kolejne etapy kształcenia są przez system oceny sprawdzane. Z punktu widzenia studentów kierunku wymagania dotyczące oceny są wystandaryzowane.

Przyczyny odsiewu studentów oraz ich skala są identyfikowane przez władze Wydziału, co w opisie w raporcie samooceny zostało szczegółowo zaprezentowane. Odsiew dotyczy w większości studentów I roku studiów niestacjonarnych (I stopnia ponad 60%, II stopnia ponad 40%). Łącznie dla wszystkich lat studiów odsiew studentów wynosi 15%, w tym dla stacjonarnych 13% a niestacjonarnych 30%.

Odsiew jest znacznie wyższy, niż na kursach BA prowadzonych w Europie Zachodniej. Może być to związane z wyższą skalą ocen (do zaliczenia potrzeba 50%+, a na kursach BA jest to 40%+). Inną przyczyną może być fakt, że kształcenie jest, być może, ukierunkowane na najlepszych studentów a nie, jak na kursach BA, na średnich.

Przyczyny i skala odsiewu nie budzą wątpliwości z punktu widzenia prawidłowego toku nauczania i równego traktowania wszystkich studentów (stacjonarnych i niestacjonarnych).

System oceny efektów kształcenia jest w pełni dostępny w kartach przedmiotów – sylabusach, które są zamieszczone w serwisie internetowym Wydziału. Obecni na spotkaniu z Zespołem Oceniającym studenci kierunku *międzynarodowe stosunki gospodarcze* określili informację jako właściwą i w pełni satysfakcjonującą.

2.4)

Monitorowaniem karier i losów absolwentów zajmuje się Biuro Karier, którego specjalny oddział znajduje się przy Wydziale wizytowanego kierunku. Pierwsze badanie odbędzie się w tym roku akademickim. Celem tego badania jest określenie planów edukacyjnych i zawodowych absolwentów, określenie ich sytuacji zawodowej, a także zgromadzenie informacji dotyczących otoczenia społeczno – gospodarczego absolwentów i określenie wymagań rynku wobec absolwentów.

Badania odbywać ma się w dwóch etapach: pierwszy ma mieć miejsce w sześć miesięcy po egzaminie kończącym studia, drugi w trzy lata po nim. Kwestionariusz ankiety jeszcze nie powstał, ma zostać przygotowany w najbliższych miesiącach w ramach środków uzyskanych dzięki programowi POKL.

Biuro Karier chce utworzyć Klub Absolwenta, rodzaj Stowarzyszenia, która być może stanie się reprezentantem tych interesariuszy zewnętrznych i umożliwi wymianę informacji pomiędzy nimi a Wydziałem.

Na podstawie powyższych działań można stwierdzić, że monitorowanie przez Wydział Ekonomiczny karier absolwentów na rynku pracy oraz wykorzystania uzyskanych wyników w doskonaleniu jakości procesu kształcenia oraz dostosowanie efektów kształcenia do oczekiwań absolwentów ocenianego kierunku studiów i otoczenia społeczno-gospodarczego jest na początkowym etapie.

Załącznik nr 4 Ocena losowo wybranych prac etapowych oraz dyplomowych

Analizowane prace przejściowe oceniane były zgodnie z kryteriami zawartymi w kartach przedmiotów, wybór zagadnień pokrywał treści programowe i dawał możliwość oceny osiągniętych przez studenta efektów kształcenia.

Poziom prac dyplomowych był zróżnicowany, ale generalnie spełniały one wymogi tego typu prac rygorowych. Tematyka prac dyplomowych jest w pełni zgodna z zakresem nauk ekonomicznych, ale szkoda, że część z nich nie wiąże się z żadnym aspektem „międzynarodowym”.

Z punktu widzenia standardów stosowanych na uniwersytetach brytyjskich, ilość pracy włożona w przygotowanie prac licencjackich jest bardzo duża. W porównaniu z typowymi pracami BA oceniane prace licencjackie są napisane bardziej starannie, z reguły mają prawidłową strukturę i są dobrze redagowane. Zwraca jednakże uwagę tendencja do zawyżania ocen tych prac w stosunku do ocen z egzaminów (z reguły oceny są, co najmniej o jeden stopień wyższe od średniej z egzaminów). Ponadto charakterystyczny jest w nich brak treści analitycznej (odniesienia do teorii ekonomii a, w związku z tym, braku teoretycznie umotywowanych wniosków), co, w porównaniu do analogicznych prac zagranicznych, powinno obniżyć ich ocenę.

Zaleceniem dla Władz Wydziału powinno być także dołożenie starań, aby recenzje wyczerpywały możliwości, jakie daje przygotowany przez Wydział arkusz recenzji. Recenzje są bardzo lapidarne i najczęściej nie zawierają merytorycznej oceny pracy, tylko opis zawartości.

Ocena końcowa 2 kryterium ogólnego ocena: w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

2.1) Kierunek *międzynarodowe stosunki gospodarcze* osadzony został w obszarze nauk społecznych, w dziedzinie nauk ekonomicznych w dyscyplinach: ekonomia (wiodąca), nauki o zarządzaniu oraz finanse. Szczególnym wyróżnikiem kierunku jest uzyskanie przez studentów efektów kształcenia w zakresie funkcjonowania gospodarki i podmiotów gospodarczych w otoczeniu międzynarodowym.

2.2) Efekty kierunkowe, ocenianego kierunku zostały sformułowane w sposób zrozumiały i sprawdzalny. Efekty kierunkowe sformułowane są w sposób stosunkowo ogólny, ale umożliwiające ich weryfikację za pomocą sformułowanych efektów przedmiotowych. Z punktu widzenia studentów efekty zostały skonstruowane w sposób zrozumiały i sprawdzalny.

2.3) System oceny efektów kształcenia jest bardzo tradycyjny, tzn. egzamin i zaliczenie. W sylabusach bardzo rzadko wstępują dodatkowe elementy weryfikacji osiąganych efektów kształcenia na przykład w oparciu o projekty, eseje czy prezentacje. Z uzyskanych informacji i opinii prezentowanych przez studentów wynika, że system oceny efektów kształcenia jest przejrzysty, powszechnie dostępny i umożliwia właściwą ich weryfikację.

2.4) W chwili obecnej Biuro Karier dopiero rozpoczyna badanie karier i losów absolwentów. Niemożliwa jest, więc szczegółowa ocena tego kryterium.

Kryterium 3. Program studiów umożliwi osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia

3.1)

Realizacja programu studiów dla III roku studiów I stopnia odbywa się zgodnie z otrzymanymi uprawnieniami (Decyzja DSW-1-06-4002-33/07) do prowadzenia unikatowego kierunku *międzynarodowe stosunki gospodarcze*. Struktura programowa tego kierunku miała charakter zbliżony do standardów kształcenia i obejmowała 1800 godzin z 180 punktami ECTS.

Uchwała nr 27/12 Senatu Uniwersytetu Gdańskiego z dnia 26 kwietnia 2012 roku w sprawie *określenia efektów kształcenia dla kierunków studiów prowadzonych na Wydziale Ekonomicznym* zatwierdziła kierunkowe efekty kształcenia dla kierunku *międzynarodowe stosunki gospodarcze*. Natomiast Uchwała Rady Wydziału Ekonomicznego UG z dnia 14 kwietnia 2012 roku w sprawie *zatwierdzenia planów i programów kształcenia zgodnych z Krajowymi Ramami Kwalifikacji* zatwierdziła różne formy studiów I i II stopnia na kierunku *międzynarodowe stosunki gospodarcze*.

Plany studiów i programy kształcenia były przedmiotem obrad Rady Wydziału Ekonomicznego, w których uczestniczyli studenci. Wszystkie zmiany w planach studiów i programach kształcenia wynikające ze zmian w przepisach prawa (tj. np. dostosowanie planów i programów do obowiązujących standardów kształcenia, utworzenie nowych specjalności), a także doskonalenia procesu kształcenia do zmieniających się potrzeb wewnętrznych odbywają się zgodnie z przyjętą na Wydziałach procedurą, tj. przez Radę Wydziału. W posiedzeniach organów kolegialnych uczestniczyli studenci.

Stacjonarne studia I stopnia trwają 3 lata, z podziałem na 6 semestrów, obejmując łącznie 1800 godzin dydaktycznych. Pracochłonność tych studiów odpowiada 180 punktom ECTS. Na strukturę programu studiów składają się następujące moduły:

- ogólne (390 godz., tj. 21,5% ogólnej liczby godzin; 26 ECTS, tj. 14,5% ogólnej ECTS),
- podstawowe (435 godz., tj. 24% ogólnej liczby godzin; 55 ECTS, tj. 30,5% ogólnej ECTS),
- kierunkowe (405 godz., tj. 22,5% ogólnej liczby godzin; 42 ECTS tj. 23% ogólnej liczby),
- specjalnościowe (łącznie do wyboru 570 godz., tj. 32% ogólnej liczby godzin; 57 punktów ECTS, tj. 32% ogólnej liczby punktów); przedmioty te realizowane są od czwartego do szóstego semestru.

Poszczególne grupy przedmiotów występują w programie w określonej sekwencji. Przedmioty ogólne realizowane są w pierwszych dwóch semestrach, a jedynie drugi język obcy w trzecim i czwartym semestrze. Od czwartego do szóstego semestru realizowane są przedmioty specjalnościowe, w tym 90 godzin przedmiotów do wyboru z oferty wydziałowej.

Natomiast po trzecim semestrze studenci mają do wyboru następujące specjalności, w ramach, których pogłębiają swoją wiedzę, umiejętności i kompetencje w określonym obszarze:

- Europejski wymiar przedsiębiorczości (EWP),
- Finanse międzynarodowe i bankowość (FMiB),
- Handel zagraniczny (HZ),
- Marketing międzynarodowy (MM),
- Międzynarodowy transport i handel morski (MTiHM),
- Międzynarodowa ekonomia menedżerska (MEM)
- International Business (IB).

Szczegółowa struktura programu kształcenia na specjalnościach została przedstawiona w Załączniku 3.3 Raportu Samooceny. Na odrębnych zasadach funkcjonuje specjalność International Business, gdyż realizowana jest od I roku studiów, według planu studiów realizowanego w pełni w języku angielskim.

Niestacjonarne studia I stopnia trwają 6 semestrów obejmując łącznie 1098 godzin dydaktycznych, co stanowi 61% wymiaru godzinowego przewidzianego w programie kształcenia

dla studiów stacjonarnych. Pracochłonność tych studiów odpowiada 180 punktom ECTS. Struktura programu kształcenia i efekty kształcenia są jednakowe, jak na studiach stacjonarnych. Oferta specjalności do wyboru po trzecim semestrze jest również taka sama jak na studiach stacjonarnych, ale w związku z mniejszą liczbą kandydatów, nie są uruchamiane wszystkie specjalności.

Stacjonarne studia II stopnia trwają 2 lata z podziałem na 4 semestry. Program studiów obejmuje wymiar 810 godzin. Pracochłonność tych studiów odpowiada 120 punktom ECTS. Na strukturę programu studiów składają się następujące treści kształcenia:

- ogólne (90 godz., tj. 11% ogólnej liczby godzin; 7 punktów ECTS, tj. 6% ogólnej liczby),
- podstawowe (120 godz.- 15% ogólnej liczby godzin; 21punktów ECTS, tj. 17% ogólnej liczby),
- kierunkowe (150 godz.- 18,5% ogólnej liczby godzin; 25 punktów ECTS- 21% ogólnej liczby),
- specjalnościowe (450 godz., tj. 55,5% ogólnej liczby godzin; 67 punktów ECTS, tj. 56 % ogólnej liczby).

Studenci od początku studiów mają możliwość wyboru następujących specjalności: International Business, Europejski wymiar przedsiębiorczości, Finanse międzynarodowe i bankowość, Handel zagraniczny, Międzynarodowe strategie marketingowe, Międzynarodowy transport i handel morski, Międzynarodowa ekonomia menedżerska, Turystyka międzynarodowa.

Treści programowe specjalności są adekwatne do nazw i ich specyfiki. Dobrze zróżnicowane są treści i poziom zaawansowania przedmiotów na specjalnościach na II stopniu. Pomimo specjalności o takich samych nazwach na I i II stopniu właściwie są dobrane treści przedmiotów, nie ma przedmiotów i treści powtarzających się.

Niestacjonarne studia II stopnia obejmują program na 120 ECTS i trwają 4 semestry. Od roku akademickiego 2011/2012 realizowane są również w trybie harmonogramowanych studiów w 3-semestry z rekrutacją tylko w lutym, przy czym programy studiów 4 i 3 - semestralnych są jednakowe. Powstaje najczęściej jedna mała grupa studencka, która ma zmienioną sekwencje przedmiotów i musi uzupełnić brakujące przedmioty z cyklu, który rozpoczął kształcenie od października (semestru zimowego). Ten typ cyklu kształcenia jest wykorzystywany najczęściej przez studentów, którzy z opóźnieniem kilku miesięcznym kończyli studia I stopnia.

W roku 2013/2014 odbyła się ostatnia rekrutacja na studia II stopnia 3-letnie (6-semestralne), ponieważ nie cieszyły się one w ostatnich latach zainteresowaniem. Studia były proponowane kandydatom, którzy nie ukończyli studiów ekonomicznych I stopnia i chcieli uzupełnić swoją wiedzę ekonomiczną, którą realizowali w ramach prawie 300 godzin uczestnicząc w wybranych zajęciach studiów I stopnia, ale nie otrzymując punktów ECTS do studiów II stopnia.

Proces dyplomowania na studiach II stopnia jest realizowany w taki sposób, że student uczestniczy przez cztery semestry w seminarium magisterskim przeznaczonym na napisanie pracy magisterskiej i przygotowanie do egzaminu magisterskiego. Jednym z głównych źródeł pozyskiwania danych do prac magisterskich jest unikatowe laboratorium Thomson Reuters Data Suite funkcjonujące na Wydziale Ekonomicznym.

Studenci nie zgłosili uwag do obowiązującej punktacji ECTS: punkty odzwierciedlają według nich w sposób właściwy nakład pracy, jaki muszą włożyć do opanowania każdego z przedmiotów. Jednocześnie studenci potwierdzili spostrzeżenia Zespołu Oceniającego, że w chwili obecnej nie prowadzi się ewaluacji punktacji ECTS wśród studentów. Zachęca się Wydział do rozpoczęcia takich działań, by móc wychwycić w przyszłości ewentualne problemy.

W programie studiów budowanym w oparciu o KRK praktyki studenckie, w związku z ogólnoakademickim profilem kierunku, nie są obowiązkowe, a student realizując praktykę będzie miał wpisana ją do suplementu jako zajęcia dodatkowe. Studenci nie zgłaszali zastrzeżeń odnośnie nadzoru dydaktyczno-wychowawczego i organizacyjno-nadzorczego nad przebiegiem praktyk studenckich na kierunku w latach poprzednich.

Obecne formy prowadzenia zajęć studenci oceniają pozytywnie. Podkreślają ich zróżnicowanie, dodając, iż najlepiej oceniają zajęcia z modułu treści kierunkowych, które określają jako najbardziej praktyczne i przydatne w zdobyciu pracy.

Kwestię indywidualizacji toku studiów regulują właściwe przepisy Regulaminu Studiów (§ 34 i 35), który zakłada możliwość studiowania według indywidualnego programu kształcenia lub indywidualnego planu studiów.

Indywidualny program kształcenia polega na rozszerzeniu zakresu wiedzy w ramach studiowanego kierunku lub specjalności i skierowany jest do szczególnie zdolnych studentów, którzy osiągnęli wysoką średnią z toku studiów i chcą poszerzyć swoją ścieżkę kształcenia.

Indywidualny plan studiów to forma studiowania skierowana do studentów, którzy nie mogą regularnie uczestniczyć we wszystkich zajęciach ze względu na stan zdrowia, studiowanie innych kierunków studiów na UG lub poza UG, pracę zarobkową lub inne sytuacje losowe. Indywidualny plan studiów przyznawany jest na semestr lub rok akademicki.

Oprócz możliwości stworzonych przez indywidualny plan studiów, warunki indywidualizacji studiów przez studentów z niepełnosprawnością polegają na właściwym dostosowaniu sposobu organizacji i realizacji procesu dydaktycznego, w tym warunków odbywania studiów do rodzaju niepełnosprawności.

Studenci stworzone przez Uczelnię możliwości w zakresie indywidualizacji procesu kształcenia ocenili, na spotkaniu z Zespołem Oceniającym, jako właściwie skonstruowane i nie zgłosili żadnych uwag do ich funkcjonowania.

Analiza programów studiów, czasu trwania kształcenia poszczególnych przedmiotów, jak i doboru treści kształcenia, form zajęć dydaktycznych i metod kształcenia w celu osiągnięcia efektów kształcenia określonych dla każdego przedmiotu, w tym treści przedmiotów do wyboru, a także stosunkowo niewielka liczebność grup, odpowiedni, do zakładanych efektów, wymiar godzinowy i forma zajęć oraz stosowane metody dydaktyczne, aktywizujące studentów, umożliwiają osiągnięcie efektów kształcenia na kierunku *międzynarodowe stosunki gospodarcze* na I i II stopniu studiów.

3.2)

Ocena programu kształcenia na kierunku *międzynarodowe stosunki gospodarcze* studiów I oraz II stopnia pozwala stwierdzić, że program studiów umożliwia osiągnięcie efektów kształcenia, tak jak zostało to założone przez Wydział dla tego kierunku. Cele realizacji dla poszczególnych specjalności określone w strukturze programowej kierunku są zgodne z efektami kierunku, a treści programowe i metody dydaktyczne sformułowane dla poszczególnych przedmiotów odpowiadają celom i założeniom określonym dla kierunku *międzynarodowe stosunki gospodarcze*.

Struktura kierunku *międzynarodowe stosunki gospodarcze* odbiega od typowej struktury kursów licencjackich typu Bachelor of Arts, (BA), prowadzonych na uniwersytetach w Zachodniej Europie i w USA. Program jest obszerny, wymagający od studentów dużego nakładu pracy i zaangażowania. Jednakże w programie jest stosunkowo mała liczba przedmiotów o charakterze ogólnoeconomicznym; jest za to dużo przedmiotów wąsko wyspecjalizowanych, które na ogół nie są prowadzone na poziomie BA. Poza podstawowymi przedmiotami z mikro i makroekonomii w programie nie ma innych przedmiotów ekonomicznych często obecnie wykładanych za granicą na poziomie BA, takich jak przedmioty z mikro i makroekonomii o wyższym poziomie (odpowiedniki *Macroeconomics II* i *Microeconomics II*), podstaw teorii gier i jej zastosowań w ekonomii i zarządzaniu, (np. strategia biznesu jako przykład zastosowań teorii gier), ekonomia pracy, ekonometria stosowana, „industrial organisation”. W tym kontekście bardzo pozytywnie należy ocenić wprowadzenie do programu kursów z ekonomii behawioralnej, teorii wzrostu i z ekonomiki krajów rozwijających się. Jednocześnie w programie można znaleźć przedmioty wykładane zwykle na poziomie podyplomowym, takie jak „ekonomia szczęścia”. Sądzić należy, że bardzo trudno jest wyklądać taki przedmiot na poziomie studiów licencjackich.

Program zawiera wiele przedmiotów o charakterze zawodowym i pozaekonomicznym, takich jak badania rynku, akademika Thomson Reuters, przedmioty związane z analizą baz danych i

danych internetowych, zarządzanie sklepem internetowym, etykieta w biznesie, protokół dyplomatyczny i tym podobne. Jest również wiele przedmiotów z praktyki (mniej z teorii) zarządzania. W wielu krajach przedmioty takie nie są wykładane na poziomie studiów licencjackich. Uważa się, bowiem że absolwenci nabędą potrzebną wiedzę praktyczną w pracy, a na studiach należy położyć większy nacisk na teorię i rozumowania w kategoriach ekonomicznych.

Słabe podstawy ekonomiczne są przypuszczalnie przyczyną braku rozważań o charakterze ekonomicznym, wniosków decyzyjnych i o charakterze polityki ekonomicznej w ocenianych pracach licencjackich. Oceniane prace były z reguły bardzo dobrze napisane, wskazywały na duże zaangażowanie studentów i istotny nakład pracy, jednakże bez istotnych treści ekonomicznych.

Wydaje się, że mogą być dwie alternatywne przyczyny takiego stanu rzeczy:

1. Jest to celowa polityka Wydziału, wynikająca z dokładnego rozpoznania rynku i zapotrzebowani pracodawców, którzy są mniej zainteresowani wiedzą ekonomiczną i umiejętnościami analizy w kategoriach ekonomicznych, a bardziej w konkretnych zawodowych umiejętnościach absolwentów.
2. Wynika to ze struktury kadry, której kwalifikacje predestynują do uczenia przedmiotów praktycznych, a nie teoretycznych.

W pierwszym przypadku wydaje się, że, w celu uniknięcia nieporozumień i niewłaściwej oceny kierunku, wskazane byłoby wyodrębnienie kierunku *międzynarodowe stosunki gospodarcze* z Wydziału Ekonomii i traktowanie go bądź, jako kierunku związany z zarządzaniem, bądź też, jako kierunek interdyscyplinarny. W drugim przypadku należałoby zwrócić większą uwagę na samokształcenie kadry w kierunku zwiększenia możliwości wykładania bardziej zaawansowanych przedmiotów ekonomicznych.

Ocena końcowa 3 kryterium ogólnego ocena: w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

3.1) Analiza programów studiów, czasu trwania kształcenia poszczególnych przedmiotów, jak i doboru treści kształcenia, form zajęć dydaktycznych i metod kształcenia w celu osiągnięcia efektów kształcenia określonych dla każdego przedmiotu, w tym treści przedmiotów do wyboru, a także stosunkowo niewielka liczebność grup, odpowiedni, do zakładanych efektów, wymiar godzinowy i forma zajęć oraz stosowane metody dydaktyczne, aktywizujące studentów, umożliwiają osiągnięcie każdego zakładanych efektów kształcenia oraz uzyskanie zakładanej struktury kwalifikacji absolwenta dla kierunku *międzynarodowe stosunki gospodarcze* na I i II stopniu studiów.

3.2) Ocena programu kształcenia na kierunku *międzynarodowe stosunki gospodarcze* studiów I oraz II stopnia pozwala stwierdzić, że program studiów umożliwia osiągnięcie efektów kształcenia, tak jak zostało to założone przez Wydział dla tego kierunku. Cele realizacji dla poszczególnych specjalności określone w strukturze programowej kierunku są zgodne z efektami kierunku, a treści programowe i metody dydaktyczne sformułowane dla poszczególnych przedmiotów odpowiadają celom i założeniom określonym dla kierunku *międzynarodowe stosunki gospodarcze*.

Kryterium 4. Liczba i jakość kadry dydaktycznej a możliwość zagwarantowania realizacji celów edukacyjnych programu studiów

4.1)

Na ocenianym kierunku zajęcia prowadzi 135 nauczycieli akademickich, w tym 52 przedstawionych przez Uczelnię do minimum kadrowego, wśród tych ostatnich 21 osób należy do grona pracowników samodzielnych. Wachlarz zainteresowań naukowych nauczycieli akademickich

prowadzących zajęcia na kierunku *międzynarodowe stosunki gospodarcze* jest bardzo szeroki, co w połączeniu z doświadczeniem akademickim gwarantuje osiągnięcie założonych efektów kształcenia.

4.2)

Dorobek naukowy osób prowadzących zajęcia na wizytowanym kierunku mieści się w obszarze nauk społecznych (49 osób), dziedzinie nauk ekonomicznych w dyscyplinie ekonomia (29 osób), nauki o zarządzaniu (3 osoby), finanse (5 osób), ekonomia i finanse (5 osób), ekonomia i nauki o zarządzaniu (6 osób), finanse i nauki o zarządzaniu (1 osoba).

Dla przykładu wymienić można następujące obszary, w których prowadzą badania nauczyciele akademicy prowadzący zajęcia na wizytowanym kierunku: w dyscyplinie finanse – np. internacjonalizacja przedsiębiorstw, bankowość międzynarodowa, funkcjonowanie banków spółdzielczych w Europie, międzynarodowe przepływy kapitałowe, w dyscyplinie ekonomia – np. międzynarodowe stosunki gospodarcze, polityka międzynarodowa, polityka handlowa, polski handel zagraniczny w ujęciu mikro i makroekonomicznym, konkurencyjność międzynarodowa, protokół dyplomatyczny, etykieta w biznesie międzynarodowym, w dyscyplinie nauki o zarządzaniu - np. marketing usług, międzynarodowe zarządzanie zasobami ludzkimi, strategie marketingowe, zarządzanie marketingowe. Wymienione wyżej przykładowe obszary badań realizowanych przez pracowników prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku potwierdzają możliwość realizacji zawartych w koncepcji kształcenia efektów kształcenia, m.in. takich jak: MSG2_W02 (podobnie MSG1_W02) „zna terminologię i ma poszerzoną i uporządkowaną wiedzę z zakresu ekonomii międzynarodowej i międzynarodowych stosunków ekonomicznych oraz dyscyplin komplementarnych”; MSG2_W07 (podobnie MSG1_W02) „posiada poszerzoną wiedzę o człowieku, jako jednostce podejmującej decyzje ekonomiczne, działającym w strukturach społecznych i jednostkach organizacyjnych, w szczególności w przedsiębiorstwach, w tym również prowadząc indywidualną działalność gospodarczą”, czy też MSG2_U03 „potrafi właściwie analizować przyczyny i przebieg procesów i zjawisk współczesnej gospodarki światowej, formułować własne opinie na ten temat oraz stawiać i weryfikować proste hipotezy badawcze”.

Dorobek naukowy kadry, zwłaszcza osób tworzących minimum kadrowe jest, więc adekwatny do realizowanego programu i zakładanych efektów kształcenia umieszczonych w obszarze nauk społecznych w wyżej wymienionych obszarach i dyscyplinach.

Biorąc pod uwagę doświadczenie akademickie kadry prowadzącej zajęcia na ocenianym kierunku należy uznać, że ich kwalifikacje dydaktyczne są adekwatne do realizowanego programu i zakładanych efektów kształcenia. Pozytywna ocena prowadzonych zajęć, które były hospitowane tę konkluzję potwierdza.

Do minimum kadrowego zaliczono 49 osób w tym samodzielnych 21, niesamodzielnych 28. W grupie osób zaliczonych do minimum kadrowego na studiach I stopnia jest 9 osób (1 samodzielny pracownik, 8 adiunktów). Studia I i II stopnia firmuje 31 osób (12 samodzielnych i 19 niesamodzielnych).

Do minimum kadrowego na studiach II stopnia zaliczono 9 osób, wśród których jest 8 samodzielnych pracowników oraz 1 adiunkt.

W grupie pracowników niesamodzielnych do minimum kadrowego nie zaliczono 3 osób z powodu bardzo skromnego dorobku naukowego (1 publikacja w latach 2009-2013) lub ich braku. Są to adiunkci z dużym stażem akademickim.

Teczki osobowe zawierają dokumenty pozwalające na ocenę, czy nauczyciel akademicki spełnia wymagania do zaliczenia do minimum kadrowego na kierunku *międzynarodowe stosunki gospodarcze*, tj. czy posiada odpowiednie kwalifikacje naukowe (stopnie i tytuły naukowe oraz dorobek lub posiada doświadczenie zawodowe zdobyte poza uczelnią, związane z umiejętnościami wskazanymi w opisie efektów kształcenia dla ocenianego kierunku studiów – zgodnie z wymaganiami określonymi w § 12 ust. 2 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z

dnia 5 października 2011 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia Dz. U. z 2014 r., poz. 131), w jakim wymiarze realizują pensum dydaktyczne, a także czy złożył nie później niż do dnia 30 czerwca roku poprzedzającego rok akademicki oświadczenie o wyrażeniu zgody na wliczenie do minimum kadrowego na studiach pierwszego i drugiego stopnia na kierunku *międzynarodowe stosunki gospodarcze* w Uniwersytecie Gdańskim na Wydziale Ekonomicznym, zgodnie z wymaganiami określonymi w art. 112a ust. 3 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2012 r., poz. 572 i 742). W Uczelni wszystkie oświadczenia zostały podpisane w terminie zgodnym z wymaganiami określonymi w przepisach ustawy, tj. w czerwcu 2013 r., *za wyjątkiem jednej osoby, która została zatrudniona w Uczelni od 1 października 2013 r.*

Zgodnie z informacjami zawartymi w tych oświadczeniach wszystkie wskazane do minimum kadrowego osoby stanowią minimum kadrowe nie więcej niż dwukrotnie, a także są zatrudnione w Uczelni na podstawie mianowania lub umowy o pracę w pełnym wymiarze czasu pracy, nie krócej niż od początku semestru studiów, a więc zgodnie z wymaganiami określonym w § 13 ust. 1 i 2 wymienionego wyżej rozporządzenia.

Analiza tej dokumentacji pozwala na stwierdzenie, iż wymagania określone w § 15 ust. 1 rozporządzenia wymienionego powyżej są spełnione, bowiem do minimum kadrowego na ocenianym kierunku studiów Uczelnia wskazała 52 osoby, z tego 21 samodzielnych nauczycieli akademickich posiadających tytuł naukowy lub stopień naukowy doktora habilitowanego, oraz 31 osób ze stopniem naukowym doktora.

W teczках osobowych znajduje się również dokumentacja związana z realizacją zwyczajowych procedur dotyczących prowadzonej w Uczelni polityki kadrowej.

Wszystkie wyżej wymienione osoby przeprowadzą osobiście na kierunku *międzynarodowe stosunki gospodarcze*, co najmniej 30 godzin zajęć dydaktycznych (samodzielni nauczyciele akademicy) oraz co najmniej 60 godzin (doktorzy), co spełnia wymagania określone w § 13 ust. 3 wymienionego wyżej rozporządzenia..

Skład minimum kadrowego na kierunku *międzynarodowe stosunki gospodarcze* prowadzonego na Wydziale Ekonomicznym w perspektywie długookresowej jest stabilny, bowiem 28 osób wskazanych do minimum kadrowego zatrudnionych zostało na czas nieokreślony, zaś pozostałe 24 osoby – na czas określony, tj. do 30.09.2014 r. – 1 osoba, do 31.12.2014 r. – 3 osoby, do 30.09.2015 r. – 1 osoba do 31.10.2015 r. – 1 osoba, do 31.12.2015 r. – 1 osoba, do 30.09.2017 r. – 6 osób, do 30.09.2019 r. – 1 osoba, do 30.09.2020 r. – 3 osoby, do 30.09.2021 r. - 1 osoba, oraz do 1.10.2021 r. – 6 osób.

Dla wszystkich osób wskazanych do minimum kadrowego Uczelnia jest podstawowym miejscem pracy. Na podstawie mianowania w Uczelni zatrudnionych jest 25 nauczycieli akademickich, zaś na podstawie umowy o pracę – 27 osób.

Warunek dotyczący stosunku liczby nauczycieli akademickich, stanowiących minimum kadrowe dla kierunku *międzynarodowe stosunki gospodarcze*, do liczby studentów na tym kierunku jest spełniony i wynosi 1: 34, co spełnia wymagania określone w § 17 ust. 1 pkt.3 cytowanego wyżej rozporządzenia.

Obsada prowadzonych zajęć jest generalnie prawidłowa. Rodzaje zajęć, jakie prowadzą nauczyciele akademicy, w pełni odpowiada dyscyplinom naukowym w zakresie, których prowadzą oni badania. W przypadku jednego z pracowników niesamodzielnych, stwierdzono rozbieżność między prowadzonymi zajęciami z finansów behawioralnych a dorobkiem naukowym, który dotyczył ekonomiki transportu morskiego, łańcuchów intermodalnych i polityki transportowej UE.

Załącznik nr 6 . Informacja o hospitowanych zajęciach i ich ocena

Ogólna ocena hospitowanych zajęć jest pozytywna. Były to bardzo dobrze prowadzone zajęcia zarówno z punktu widzenia doboru treści, jak i metod opartych na prezentacji multimedialnej.

4.3).

Istotnym czynnikiem warunkującym rozwój ocenianego kierunku studiów jest prowadzenie właściwej polityki kadrowej, w tym właściwy dobór nauczycieli akademickich prowadzących kształcenie na ocenianym kierunku studiów.

Zgodnie z przyjętą przez Radę Wydziału w 2012 roku Strategią Rozwoju Wydziału Ekonomicznego Uniwersytetu Gdańskiego na lata 2012-2016, polityka kadrowa jest elastyczna, dostosowana do potrzeb dydaktycznych, jak też jest ważnym elementem stymulowania pracowników do poszerzania wiedzy i umiejętności. Realizacja tego celu wiąże się z:

- nieodtworzeniem etatów osób odchodzących na emerytury w jednostkach niezapewniających realizacji pensum dydaktycznego;
- nieprzedłużaniem zatrudnienia osób w wieku uprawniającym do emerytury, jeśli w jednostce organizacyjnej nie ma pełnych „obciążeń”;
- „poziomym” przenoszeniem etatów i pracowników w sytuacjach, gdy jednostki organizacyjne wykazują się wzajemnymi niedoborami/nadwyżkami, a kompetencje naukowe pracowników są zbliżone i gwarantują szybkie oraz bezkonfliktowe uzupełnienie niezbędnej wiedzy.

Mając na uwadze powyższe stwierdzenia, polityka kadrowa Wydziału Ekonomicznego spójna jest z celami zawartymi w Strategii Rozwoju Wydziału Ekonomicznego.

Zgodnie ze Statutem Uniwersytetu mianowany nauczyciel akademicki może, nie częściej niż raz na siedem lat zatrudnienia w Uniwersytecie, otrzymać płatny urlop dla celów naukowych w wymiarze do roku. Przygotowujący rozprawę doktorską mogą otrzymać płatny urlop naukowy w wymiarze nieprzekraczającym trzech miesięcy.

Nauczyciele akademicy prowadzący zajęcia na kierunku *międzynarodowe stosunki gospodarcze*, mają wysokie obciążenia dydaktyczne (co zwykle zmniejsza tempo rozwoju naukowego). Wynika to głównie z obciążenia zajęciami w ramach specjalności finanse międzynarodowe i bankowość oraz International Business. Jednakże Wydział podejmuje działania wspierające zatrudnionych nauczycieli akademickich w zakresie pomnażania dorobku naukowego i dydaktycznego wymaganego w procesie uzyskiwania stopni naukowych i tytułu naukowego również za pomocą środków finansowych i organizacyjnych niezbędnych dla realizacji badań indywidualnych, przygotowania publikacji, opracowania wystąpień na konferencjach naukowych, wyjazdów krajowych i zagranicznych (w miarę możliwości finansowych).

W ostatnim roku akademickim ze środków dziekana zostały sfinansowane 3 publikacje rozpraw habilitacyjnych oraz 2 inne publikacje pracowników Wydziału, wchodzących do minimum kadrowego kierunku *międzynarodowe stosunki gospodarcze*, 21 wyjazdów na konferencje krajowe i zagraniczne, seminaria i sympozja naukowe oraz spotkania partnerskie.

Młodzi pracownicy naukowcy przygotowujący rozprawy doktorskie otrzymują stypendium. W ostatnim konkursie na badania młodych naukowców wśród 18 złożonych wniosków 9 złożyli pracownicy wchodzący do minimum kadrowego kierunku *międzynarodowe stosunki gospodarcze*, bądź asystenci zajmujący się badaniami z tego zakresu.

Dziekan dofinansowuje również wyjazdy pracowników (także wraz ze studentami) w ramach umów o współpracy, zawartych lub realizowanych przez Wydział. W ostatnim roku akademickim z tego dofinansowania skorzystało 3 pracowników prowadzących zajęcia na wizytowanym kierunku.

Dziekan pokrywa koszty postępowania o nadanie tytułu naukowego (w ostatnim czasie z tego dofinansowania skorzystał 1 profesor wchodzący do minimum kadrowego kierunku).

Prowadzeniu badań sprzyja dobre wyposażenie w sprzęt komputerowy z oprogramowaniem indywidualnie dostosowanym do prowadzonej pracy naukowo-badawczej i organizacyjnej, dostęp do Internetu i specjalistycznych baz danych, w tym również płatnych.

Elementem wsparcia, szczególnie młodych wykładowców, w zakresie dydaktyki akademickiej są kursy emisji głosu.

Ocena (ale także mobilizacja) rozwoju naukowego jest prowadzona poprzez bieżącą kontrolę postępów badawczych młodych pracowników nauki, analizę wkładu punktowego w ramach rocznych sprawozdań z realizacji badań naukowych oraz oceny okresowe. Efekty prowadzonej polityki kadrowej są widoczne. W latach 2009-2013 13 osób prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku uzyskało stopień doktora, 6 osób stopień doktora habilitowanego, 2 osoby – tytuł profesora. Obecnie wszczęte są 4 przewody habilitacyjne osób wchodzących do minimum kadrowego wizytowanego kierunku.

Opinie nauczycieli akademickich licznie przybyłych na spotkanie z Zespołem Oceniającym, koncentrowały się wokół zagadnień związanych z głównymi wyróżnikami tożsamości kierunku prowadzonego jedynie w siedmiu polskich uczelniach, ale także wokół działań dotyczących doskonalenia koncepcji kształcenia. Wśród „wyróżników” kierunku *międzynarodowe stosunki gospodarcze* nauczyciele akademicy podkreślali przede wszystkim:

- otwartość na gospodarkę europejską i światową, co jest widoczne nie tylko w treściach kształcenia ale także we współpracy z zagranicznymi ośrodkami naukowymi (szeroka wymiana studentów i nauczycieli),
- znaczącą liczbą studiujących z zagranicy na specjalności prowadzonej w języku angielskim (International Business), pochodzących z bardzo różnych krajów,
- utrzymanie ciągłości tradycji kształcenia w zakresie stosunków międzynarodowych i handlu zagranicznego ze specyfiką handlu drogą morską,
- interdyscyplinarność i współpracę z praktyką, w tym przede wszystkim z Thompson Reuters (studenci otrzymują certyfikaty), ale także współpraca z wieloma innymi instytucjami międzynarodowymi w tym z Komisją Europejską),

Przedstawiciele młodej kadry podkreślali możliwości w zakresie naukowych i dydaktycznych wyjazdów zagranicznych.

W dyskusji nad kierunkami dalszego rozwoju kierunku *międzynarodowe stosunki gospodarcze* i procesach doskonalących jego tożsamość nauczyciele akademicy podkreślali następujące kwestie:

- nośność nazwy kierunku – spotykane są opinie, że nazwa kierunku nie odzwierciedla tego, co Uczelnia ma do zaoferowania. Planowana jest szersza dyskusja na ten temat w ramach planowanej konferencji dydaktycznej,
- ważnym problemem, który niezwłocznie należy podjąć, jest zmniejszająca się liczba studentów, a w tym kontekście konieczność takiego przemodelowania oferty kształcenia, by wykorzystywała potencjał dydaktyczny Wydziału ale także zawierała ładunek promocyjny,
- podjęcie dyskusji na temat kanonu programowego kierunku uwzględniającego (być może także w nazwie) faktu, że w ofercie specjalnościowej są takie specjalności, o które studenci będą zabiegać.

W odniesieniu do działań doskonalących nauczyciele akademicy zwracali uwagę na pewne rozwiązania systemowe, które ich zdaniem nie wspomagają ich działań doskonalących (kryteria przyjęć na studia II stopnia, dyskryminujące polskich badaczy ograniczenia wynagrodzeń w ramach grantów unijnych, punktacja czasopism). Nauczyciele akademicy podkreślali, konieczność większego umiędzynarodowienia oferty kształcenia, przede wszystkim poprzez możliwość uzyskiwania podwójnych, czy wspólnych dyplomów.

Kierunek *międzynarodowe stosunki gospodarcze* nie był dotychczas oceniany przez Polską Komisję Akredytacyjną.

Załącznik nr 5- Nauczyciele akademicy realizujący zajęcia dydaktyczne na ocenianym kierunku studiów, w tym stanowiący minimum kadrowe.

Ocena końcowa 4 kryterium ogólnego ocena: w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

4.1) Liczba osób prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku studiów oraz struktura kwalifikacji naukowych reprezentowana przez szeroki wachlarz badawczy, do których należy ich dorobek naukowy w pełni umożliwiają osiągnięcie zakładanych celów i efektów kształcenia. Zajęcia na kierunku prowadzi 52 osoby przedstawione przez Uczelnię do minimum kadrowego i 83 osoby w grupie pozostałych nauczycieli akademickich.

4.2) Zespół Oceniający zaliczył do minimum kadrowego 49 osób. Z przedstawionej przez Uczelnię listy do minimum kadrowego nie zostały zaliczone 3 osoby, które albo mają bardzo skromny dorobek naukowy, albo brak jest informacji o publikacjach. Wśród zaliczonych do minimum kadrowego jest 21 pracowników samodzielnych, w tym 7 profesorów tytularnych. Wszystkie osoby zaliczone do minimum kadrowego spełniają warunki formalne wymagane w przepisach prawa a także posiadają znaczący dorobek naukowy, który mieści się w obszarze i dyscyplinach, do których przyporządkowano efekty kształcenia na ocenianym kierunku (ekonomia, finanse, nauki o zarządzaniu w ramach obszaru nauk społecznych, dziedziny nauk ekonomicznych).

4.3) Prowadzona polityka kadrowa Uniwersytetu jest ściśle związana ze strategią rozwojową Wydziału i Uczelni, w której określono dążenie do realizacji elastycznej polityki kadrowej opartej na potrzebach dydaktycznych i stymulowaniu pracowników do poszerzania wiedzy i umiejętności oraz aspiracji naukowych. Polityka kadrowa zarówno motywuje pracowników do intensywnej pracy naukowo-dydaktycznej, jak również we właściwy sposób nagradza najlepszych. Jej zasady są jasne i czytelne oraz znane wszystkim pracownikom. Znaczna liczba uzyskanych stopni naukowych zarówno doktora, jak i doktora habilitowanego jest potwierdzeniem skuteczności prowadzonej polityki kadrowej.

Kryterium 5. Infrastruktura dydaktyczna i naukowa, którą dysponuje jednostka ma możliwość realizacji zakładanych efektów kształcenia oraz prowadzonych badań naukowych

Zajęcia dydaktyczne dla studentów Wydziału Ekonomicznego odbywają się w budynkach zlokalizowanych w Sopocie przy ul. Armii Krajowej 119/121, w tym jednym nowym budynku oddanym do użytku w 2013 roku.

Do dyspozycji wykładowców i studentów przeznaczono sale dydaktyczne, wśród których wyróżnić można: trzy duże aule wykładowe (250 miejsc każda), jedną dużą aulę (400 miejsc) z możliwością podziału na dwie (po 200 miejsc), jedną salę konferencyjną (150 miejsc), jedną salę konferencyjną (80 miejsc), salę Rady Wydziału (80 miejsc), jedenaście laboratoriów komputerowych, dziesięć sal audytoryjnych (powyżej 40 miejsc), dziewiętnaście sal audytoryjnych (30 - 40 miejsc), trzynaście sal seminaryjnych (poniżej 30 miejsc).

Wszystkie sale wykładowe, sala konferencyjna i audytoryjne wyposażone są w nowoczesny sprzęt multimedialny (komputer i rzutnik multimedialny lub telewizor plazmowy) oraz inny niezbędny sprzęt do prowadzenia zajęć dydaktycznych (ekrany, tablice, rzutniki folii). Od 2012 roku w 29 salach wykładowych mieszczących się w starszej części Wydziału wymieniano sprzęt

AV i wyposażano je w nowy system audiowizualny Crestron. Do wszystkich komputerów współpracujących z systemem AV doprowadzony jest Internet.

Do pracowni komputerowych zaliczyć należy: 5 dużych laboratoriów komputerowych (36 miejsc każde), 2 laboratoria językowe (15 miejsc każde, wyposażone również w tablice multimedialne), specjalistyczne laboratorium logistyczne (Aris), specjalistyczną pracownię Thomson Reuters Data Suite, specjalistyczną pracownię dealing room, dwa laboratoria ogólne (15 i 22 miejsca). W komputerach zainstalowane jest oprogramowanie ogólne i specjalistyczne (m.in. MSOffice 2010 + MSOffice 2013, Corel Draw 12, Pakiet SPSS, Statistica, Gretl, Microfit. Istnieje możliwość instalowania oprogramowania na „żądanie”, czyli tymczasowo na prośbę prowadzącego zajęcia.

Dobrze wyposażone laboratoria komputerowe i ogólnie dostępne komputery (również dostęp do sieci bezprzewodowej) pozwalają studentom opanować umiejętności informatyczne i dają powszechną możliwość korzystania z Internetu.

Na Wydziale uruchomiono nowoczesną stronę internetową oraz wdrożono centralny system Microsoft Active Directory oraz Portal Pracownika Wydziału Ekonomicznego, który umożliwia pracownikom dydaktycznym tworzenie na stronie WWW Wydziału własnego profilu, umieszczanie informacji, materiałów dla studentów, pobieranie protokołów zajęć oraz tworzenie sylabusów przedmiotów, zaś studentom Wydziału dostęp on-line do zasobów i informacji udostępnianych przez prowadzących zajęcia.

Na Wydziale funkcjonuje druga, co do wielkości na Uniwersytecie serwerownia, której zadaniem jest wspieranie procesu dydaktycznego, centralna obsługa antywirusowa, zdalna pomoc dla pracowników Wydziału (System Altiris firmy Symatec) i obsługa strony WWW Wydziału. Od 2008 roku na Wydziale funkcjonuje system terminali multimedialnych, opartych na Serwerze Terminali Windows Serwer 2008 R2 firmy Microsoft, obejmujący sale dydaktyczne.

Działania informatyczne Uczelni skoncentrowane są m.in. na dokonywaniu zapisów na przedmioty do wyboru przez Internet (dzięki pełnej integracji usług z Portalem Pracownika, system zapisów dostarcza studentom pełną informację na temat oferowanych przedmiotów do wyboru), czy też nadzorowaniu sprawnego funkcjonowania Forum Wydziałowego (ponad 3000 zarejestrowanych użytkowników), gdzie studenci mogą prowadzić dyskusję, pozyskiwać informacje z dziekanatu poprzez internetową Wydziałową Tablicę Ogłoszeń i wymieniać się informacjami na temat prowadzonych zajęć.

Studenci Wydziału mogą w budynkach Wydziału korzystać z Internetu bezprzewodowego EDUROAM, który jest projektem międzynarodowym i zrzesza wiele instytucji światowych.

Na Wydziale Ekonomicznym znajduje się laboratorium Thomson Reuters Data Suite, w którym odbywają się zajęcia z obowiązkowego na kierunku *międzynarodowe stosunki gospodarcze* przedmiotu *akademia Thomson Reuters* (również w języku angielskim). W laboratorium TRDS są 22 komputery dla studentów (najwięcej w Europie wśród tego typu laboratoriów) oraz dodatkowo jeden dla osoby prowadzącej zajęcia. Każde stanowisko komputerowe jest wyposażone w dwa monitory oraz posiada dostęp do produktu Thomson Reuters Eikon - platformy służącej do analizy rynków finansowych i towarowych, wykorzystywanej w praktyce w bankach i innych podmiotach. Studenci poznają funkcjonalność produktu Eikon oraz zakres dostępnych analiz i danych.

Zasoby biblioteczne

Biblioteka Uniwersytetu Gdańskiego, wraz z ośmioma bibliotekami specjalistycznymi usytuowanymi na terenie całego Trójmiasta, tworzy uczelniany system biblioteczno-informacyjny. Biblioteka posiada ponad 500 miejsc dla czytelników, w tym 170 stanowisk komputerowych. Większość zbiorów w nowej Bibliotece Głównej Uniwersytetu uporządkowana jest według klasyfikacji rzeczowej i udostępniana prezencyjnie w wolnym dostępie. Księgozbiór Biblioteki

liczy około 1,5 mln wol. (z księgozbiorami bibliotek specjalistycznych), w tym 1 028 301 wol. książek, 320 535 wol. czasopism i 171 806 jedn. zbiorów specjalnych. Bardzo ważną ofertą są książki i czasopisma elektroniczne. Biblioteka oferuje dostęp do ok. 3 mln e-książek oraz tysięcy tytułów czasopism elektronicznych.

Biblioteka Ekonomiczna jest jedną z siedmiu specjalistycznych bibliotek wchodzących w skład zintegrowanego systemu biblioteczno-informacyjnego Uniwersytetu Gdańskiego. Biblioteka Ekonomiczna obejmuje: 228 755 woluminów książek, 118 411 woluminów czasopism, 347 tytułów czasopism bieżących oraz zdokumentowane prace naukowo-badawcze pracowników Wydziału.

Biblioteka posiada czytelną, wypożyczalnię i magazyn na zbiory biblioteczne. Zbiory udostępniane są na miejscu w czytelni oraz wypożyczane poza obręb biblioteki. Literaturę, której nie ma w zbiorach biblioteki, sprowadza się z innych bibliotek krajowych oraz bibliotek zagranicznych w formie wypożyczeń międzybibliotecznych.

Katalog komputerowy działający w bibliotece stanowi podstawowe źródło informacji o gromadzonych zbiorach w Bibliotece Głównej i bibliotekach specjalistycznych. Zgromadzony warsztat biblioteczno-informacyjny jest dostępny w formie tradycyjnej oraz skomputeryzowanej zarówno dla pracowników naukowych, jak i studentów Wydziału. Szeroki dostęp do Internetu pozwala korzystać z czasopism elektronicznych.

Uczelnia zapewnia dostęp do baz danych: Business Source Complete, EMERALD i Regional Business News. Studenci kierunku międzynarodowe stosunki gospodarcze mogą również korzystać z anglojęzycznych baz czasopism takich jak: Academic Search Complete, Science Direct (Elsevier), Springer, MasterFile Premier, JSTOR, SCOPUS lub Web of Science. W bibliotece do dyspozycji studentów znajduje się ponad 107 tys. książek elektronicznych Academic Complete (EBRARY) (elektronicznych z wielu dziedzin nauki, w tym ekonomii, międzynarodowych stosunków gospodarczych i biznesu) oraz ponad 2 mln książek elektronicznych Academic Research eBooks Library.

Wydział Ekonomiczny zapewnia studentom odpowiednią bazę dydaktyczną, niezbędną do osiągnięcia końcowych efektów kształcenia na ocenianym kierunku studiów. Stan bazy studenci oceniają jako satysfakcjonujący, doceniając zmiany, jakie zaszły w ostatnim czasie w tym zakresie. Studenci, obecni na spotkaniu z Zespołem Oceniającym, nie zgłosili żadnych uwag ani propozycji dotyczących obecnego stanu infrastruktury.

Działalność Biblioteki Wydziałowej: system wypożyczania książek, godziny otwarcia i obsługę, studenci kierunku oceniają jednoznacznie pozytywnie. Studenci pozytywnie ocenili również jakościowy i ilościowy stan księgozbioru: praktycznie nie zdarzają się sytuacje, w której w Bibliotece nie ma pozycji, jakich potrzebują. Jedynie czasami brak jest dostatecznej ilości najczęściej używanych podręczników, jednak takie sytuacje zdarzają się sporadycznie.

Budynki Wydziału Ekonomicznego są przystosowane dla osób niepełnosprawnych. Przy wejściu głównym znajduje się podjazd i dźwig osobowy. W każdym z budynków znajdują się windy. Na drzwiach każdego z pokoi i sal wykładowych w budynkach A i B znajdują się tabliczki informacyjne dodatkowo oznakowanie alfabetem Braille'a. Na parkingu przed budynkiem Wydziału zostały wydzielone miejsca postojowe dla osób niepełnosprawnych, a studenci niepełnosprawni (za zgodą Dziekana) mają możliwość korzystania z parkingu pracowniczego.

Budynki wydziału przystosowane są w sposób właściwy do potrzeb osób niepełnosprawnych. Osoby o ograniczonej sprawności ruchowej mają do dyspozycji windy i podjazdy dla wózków. Osoby o niepełnosprawnościach narządów słuchu i wzroku mogą liczyć na indywidualizację planu studiów a także odpowiednią pomoc Jednostki w uczestnictwie w zajęciach.

Z punktu widzenia studentów infrastruktura dydaktyczna w stopniu pełnym zapewnia osiągnięcie efektów kształcenia na wizytowanym kierunku, jest też przystosowana do potrzeb studentów niepełnosprawnych.

Ocena końcowa 5 kryterium ogólnego ocena: w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryterium szczegółowego

Infrastrukturę dydaktyczną Wydziału należy ocenić wysoko. Zaplecze informatyczne wraz z pracownią Thompson Reuters, Biblioteką Wydziału Ekonomicznego, na którym usytuowany jest oceniany kierunek jest mocną stroną Uczelni. Uczelnia dysponuje znakomitymi warunkami do korzystania ze światowej literatury fachowej zarówno polskiej, jak i obcojęzycznej i całkowicie zaspokaja potrzeby dydaktyczne i naukowe w tym zakresie wynikające ze specyfiki ocenianego kierunku studiów. Dostosowanie bazy dydaktycznej do potrzeb osób niepełnosprawnych należy ocenić jako w pełni odpowiadające ich potrzebom.

Kryterium 6. Badania naukowe prowadzone przez jednostkę w zakresie obszaru/obszarów kształcenia, do którego został przyporządkowany oceniany kierunek studiów

Na uniwersytetach w Wielkiej Brytanii udział studentów studiów I i II stopnia w pracach naukowych jest bez porównania mniejszy. Również badania naukowe pracowników z reguły nie znajduje bezpośredniego odbicia w programach studiów na tym poziomie. W tym świetle wpływ badań naukowych prowadzonych na Wydziale Ekonomicznym na program i efektywność kształcenia należy uznać jako wysoce pozytywny. Sylabusy z reguły zawierają, w spisie literatury, informacje o publikacjach prowadzących zajęcia, bądź też innych pracowników Wydziału. Powoduje to wśród studentów wzrost zainteresowania badaniami prowadzonymi na Wydziale.

Szczególnie wysoko należy ocenić współpracę pomiędzy studentami i kadrami w ramach działalności kół naukowych. Studenckie koła naukowe działają bardzo dobrze, czego najlepszym dowodem jest wydawanie przez studentów (pod opieką pracowników naukowych) własnego periodyku (*Zeszyty Studencki „Nasze Studia”*), oraz aktywny udział studentów w Bałtyckim Festiwalu Nauki. Szczególnie dobrze funkcjonuje Koło Naukowe Finansów Międzynarodowych. Na uniwersytetach w Europie Zachodniej studenckie koła naukowe funkcjonują w formie znacznie bardziej ograniczonej i ich aktywność jest mniejsza.

Studenci mają również możliwość prowadzenia swoich własnych badań, pod opieką pracowników naukowych Wydziału.

Obecni na spotkaniu z Zespołem Oceniającym studenci kierunku *międzynarodowe stosunki gospodarcze* ocenili możliwości stwarzane w tym zakresie przez Wydział jako jednoznacznie pozytywne.

Ocena wpływu współpracy z otoczeniem gospodarczym jest w pełni zadowalająca. Szczególnie istotna jest aktywna współpraca z Thompson Reuters. Niemniej jednak wydaje się, że we współpracy kładzie się niewielki nacisk na kooperacje z firmami i uczelniami i instytucjami związanymi z transportem morskim. Nie ma, przykładowo, dowodów na współpracę z Instytutem Morskim w Gdańsku, CHIPOLBROK'iem, uniwersytetami oferującymi kursy związane z transportem morskim takie jak uniwersytet w Newcastle, Liverpool John Moore, Rjeka, Lubjana, itp.

Kierunek *międzynarodowe stosunki gospodarcze* nie był dotychczas oceniany przez Polską Komisję Akredytacyjną.

Ocena końcowa 6 kryterium ogólnego ocena: w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryterium szczegółowego.

W kontekście międzynarodowym wpływ badań naukowych prowadzonych na Wydziale Ekonomicznym na program i efektywność kształcenia należy uznać jako wysoce pozytywny. Ocena wpływu współpracy z otoczeniem gospodarczym jest w pełni zadowalająca.

Kryterium 7. Wsparcie studentów w procesie uczenia się zapewniane przez Uczelnię

7.1)

Szczegółowe zasady rekrutacji określa Uchwała nr 27/13 Senatu Uniwersytetu Gdańskiego z dnia 25 kwietnia 2013 roku w sprawie warunków i trybu rekrutacji kandydatów na studia stacjonarne i niestacjonarne w Uniwersytecie Gdańskim w roku akademickim 2014/2015 z późn. zm. (Załącznik 3.8. do Raportu Samooceny dotyczy rekrutacji na rok 2013/2014). Rekrutacja na Wydział Ekonomiczny na I stopień studiów przeprowadzana jest na podstawie wyników egzaminów maturalnych. Kandydaci na studia stacjonarne pierwszego stopnia na kierunku *międzynarodowe stosunki gospodarcze* są kwalifikowani na podstawie wyników egzaminów maturalnych według wskazanego wyboru przedmiotów i uzyskują liczbę punktów, która decyduje o miejscu na liście do przyjęcia.

Rekrutacja na Wydział Ekonomiczny na II stopień studiów stacjonarnych i niestacjonarnych odbywa się na podstawie oceny znajdującej się na dyplomie ukończenia studiów wyższych. Studenci wybierają jedną z oferowanych przez Wydział specjalności.

Studia drugiego stopnia na kierunku są skierowane do absolwentów wszystkich kierunków studiów, posiadających dyplom ukończenia studiów I stopnia (licencjackich). Udział studentów z kierunków takich jak: Socjologia, Dziennikarstwo i komunikacja społeczna, Filologia, Pedagogika, Bezpieczeństwo wewnętrzne, Historia, Jazz i Muzyka Estradowa oraz Techniki dentystyczne wynosi 12%. Rekrutacja na II stopień „bez ograniczeń”, co do wstępnej wiedzy kandydata jest wbrew deklaracjom, co do efektów, że student po dwóch latach będzie posiadał „pogłębiającą”, „poszerzoną” wiedzę, jeśli w czasie studiów I stopnia nie miał wspólnych przedmiotów czy treści.

Zasady rekrutacji nie zawierają regulacji dyskryminujących jakiegokolwiek grupy. Podczas spotkania z Zespołem Oceniającym studenci wyrazili opinię, że system rekrutacji jest przejrzysty i poprawny, a cały proces uwzględnia zasadę równych szans.

7.2)

Ogólna liczba punktów ECTS charakteryzująca kierunek *międzynarodowe stosunki gospodarcze* jest określona prawidłowo. Również struktura nakładu czasu pracy studenta konieczna do osiągnięcia efektów przedmiotowych nie budzi zastrzeżeń. Struktura nakładu pracy studenta jest dopasowana do specyfiki przedmiotu, uwzględnia wymiar godzinowy przedmiotu i stopień jego trudności.

Informacje uzyskane podczas spotkania Zespołu Oceniającego ze studentami, a także analiza przedstawionych dokumentów, pozwalają stwierdzić, że na wizytowanym kierunku prawidłowo określono nakład pracy i czas niezbędny do osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia. Studenci stwierdzili, że w chwili obecnej nie ma sytuacji, w którym dany przedmiot realizowany jest w wymiarze czasowym nieadekwatnym do ponoszonego przez nich nakładu pracy.

Studenci pozytywnie oceniają system oceny osiągnięć studentów, funkcjonujący na Uniwersytecie Gdańskim. Skalę ocen obecni na spotkaniu określili jako przejrzystą i właściwie skonstruowaną.

System zorientowany jest w sposób właściwy na proces uczenia się, co jest możliwe dzięki procesowi kształcenia na kierunku. Docenić należy przede wszystkim decyzję Jednostki, by przedmioty kierunkowe odbywały się w małych grupach zajęciowych: studenci podkreślili, że doceniają tę sytuację i korzyści płynące z niej dla uzyskania odpowiednich efektów kształcenia. Wymagania obowiązujące na zaliczeniach i podczas egzaminów są podawane do informacji studentów z odpowiednim wyprzedzeniem. Obecni na spotkaniu z Zespołem Oceniającym uznali informację w tym zakresie jako pełną, przejrzystą i właściwą. Studenci na początku każdego semestru poznają formę zaliczenia przedmiotów i wymagania ich dotyczące. Wymagania te są konsekwentnie realizowane podczas procesu kształcenia.

Studenci znają swoje prawa w zakresie poprawiania egzaminów oraz egzaminu komisyjnego.

Z przedstawionych dokumentów, a także opinii studentów wynika, że system oceny osiągnięć studentów posiada standardowe wymagania, zapewnia przejrzystość i obiektywizm formułowania ocen.

7.3)

Mobilność studentów nie jest wyraźnie zaznaczona w planie studiów (nie ma w nim wyszczególnionych przedmiotów i zajęć możliwych do zaliczenia na innych uczelniach). Niemniej jednak plany wymiany międzynarodowej i jego realizacja wskazuje na szerokie możliwości wyjazdów studentów za granicę w ramach kierunku *międzynarodowe stosunki gospodarcze*. Plany te, w formie złożonej do oceny, nie są jednak konkretne. Nie ma na ogół nazwisk osób odpowiedzialnych za wyjazdy i zakresu ich obowiązków, zasad zaliczania przedmiotów z innych uniwersytetów do programu studiów. Z rozmów prowadzonych z pracownikami wynika, że problemy te są w praktyce rozwiązywane. Istnieje obawa, że w przyszłości ewentualne kwestie związane z niejednoznacznością zasad i kryteriów tym względzie mogą powodować pewne problemy organizacyjne. Dlatego też sugeruje się ujednoczenie zasad kierowania praktykami zagranicznymi, a w szczególności zasad wyboru i zaliczania przedmiotów z uczelni zagranicznych.

Na uczelniach w Europie Zachodniej kwestia relacji pomiędzy studenckimi wyjazdami zagranicznymi i programem studiów jest z reguły jaśniej określona. Istnieje współpraca pomiędzy opiekunami naukowymi studentów na uczelni krajowej i zagranicznej, publikuje się kryteria zaliczenia prac napisanych za granicą do oceny końcowej, listę przedmiotów wykładanych na uczelni zagranicznej, z których studenci wybierają jeden lub kilka przedmiotów itp.

W raporcie samooceny nie znaleziono danych dotyczących współpracy z ośrodkami krajowymi (za wyjątkiem udziału w konferencjach). Być może brak takiej współpracy wynika to ze specyfiki kierunku.

Pomimo tych zastrzeżeń ocena mobilności studentów i działania Uczelni i Wydziału w zakresie wymiany międzynarodowej należy ocenić pozytywnie.

Mobilność studentów wizytowanego kierunku jest możliwa głównie dzięki uczestnictwu Uczelni w programie wymiany Erasmus. Przedstawione przez koordynatora programu Erasmus: rekrutację do programu, opiekę nad studentami uczestniczącymi w wymianie, a także politykę informacyjną dotyczącą programu należy także ocenić pozytywnie.

Podkreślić należy też, że na wizytowanym kierunku nie występuje zjawisko konieczności wyrównywania różnic programowych po powrocie z wymiany, co jest również należy uznać za właściwe.

W kontekście zasad realizacji mobilności studentów ocena wpływu współpracy międzynarodowej prowadzonej przez Wydział Ekonomiczny na możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia takiej współpracy jest pozytywna.

W chwili obecnej, z punktu widzenia studentów, wpływ takiej współpracy międzynarodowej na możliwość realizacji zakładanych efektów kształcenia jest znaczący. Wpływ ten studenci dostrzegają przede wszystkim w kontaktach międzynarodowych swoich nauczycieli, ich uczestnictwie w konferencjach i badaniach. Jednocześnie część spośród studiujących na kierunku ma stworzoną przez Wydział możliwość uczestnictwa w programie wymiany Erasmus, a także możliwość działania w Kołach Naukowych, których niektóre projekty odbywają się w obszarze współpracy międzynarodowej. Z punktu widzenia studentów istnieje jednak jeszcze spory margines na doskonalenia działań w tym zakresie. Zaleca się władze Wydziału Ekonomicznego do włączania większej liczby studentów w program Erasmus i w projekty badawcze realizowane z uczelniami partnerskimi.

7.4)

System opieki naukowej i dydaktycznej oceniany jest przez studentów jako zadowolający. Odbywa się on w tradycyjny sposób. Wydział nie wykorzystuje technik i metod kształcenia na odległość.

System opieki naukowej i dydaktycznej oceniany jest przez studentów jako zadowolający. Prowadzący zajęcia są dostępni we właściwym wymiarze poza zajęciami dydaktycznymi, istnieje również możliwość kontaktu telefonicznego także wykorzystanie w tym celu poczty elektronicznej. Studenci podkreślają, że ich relacje z nauczycielami układają się bardzo dobrze. Doceniają to, iż zawsze mogą liczyć na ich życzliwość i pomoc. Jednocześnie podkreślają wysokie kwalifikacje kadry uczącej na wizytowanym kierunku.

Dobór promotorów i tematów prac dyplomowych przebiega w sposób właściwy, z uwzględnieniem potrzeb i uwag studentów. Studenci doceniają indywidualne podejście wykładowców oraz możliwość wpływu na formę zajęć i wybór konkretnych obszarów zainteresowań.

Przepływ informacji pomiędzy studentami a kadrami i administracją jednostki i Uczelni należy uznać za właściwy.

Obsługa administracyjna studentów wizytowanego kierunku jest przez nich oceniana bardzo wysoko: osoby pracujące w Dziekanacie określają jako życzliwe i kompetentne. Studenci życzyliby sobie jednak by wydłużyć godziny otwarcia Dziekanatu dla studentów niestacjonarnych.

W chwili obecnej podstawowym mechanizmem motywującym studentów do osiągnięcia lepszych efektów kształcenia jest możliwość zdobycia stypendium Rektora dla najlepszych studentów kierunku. Jednocześnie rozwinięta współpraca z otoczeniem gospodarczym i spotkania z praktykami są istotnym bodźcem dla studentów, którzy mają okazję w ten sposób przekonać się, że lepsze efekty kształcenia umożliwiają sukces w karierze zawodowej.

Wydział Ekonomiczny przedstawił dokumenty traktujące o podziale procentowym stypendiów na stypendia o charakterze socjalnym i naukowym. Spełniony jest ustawowy wymóg, określony w artykule 174 ust. 4, przyznania na stypendia rektora nie więcej niż 40% przeznaczonych na stypendia rektora, stypendia socjalne i zapomogi.

Na Uniwersytecie we właściwy sposób przebiega procedura przyznawania świadczeń pomocy materialnej. Uczelnia prowadzi system informowania studentów o decyzjach stypendialnych za pomocą decyzji administracyjnych. Decyzje te są skonstruowane i przekazywane w sposób właściwy.

Regulamin pomocy materialnej jest skonstruowany w sposób właściwy.

Studenci są w pełni zaznajomieni z obowiązującym w uczelni systemem pomocy materialnej. Pytani o źródło wiedzy, wskazali stronę internetową, na której znajdują potrzebne informacje.

Wydział wspiera rozwój zawodowy, kulturowy i społeczny studentów poprzez stworzenie właściwych warunków do funkcjonowania Samorządu Studentów. Przedstawiciele studentów wizytowanego kierunku zasiadają w Radzie Wydziału Ekonomicznego i stanowią 20% składu Rady (zgodnie z art. 67 ust. 4 Ustawy). Na Wydziale prężnie działają studenckie koła naukowe, które organizują wiele ciekawych projektów, w których uczestniczą również instytucje otoczenia gospodarczo – społecznego. Jednostka stwarza właściwe warunki do ich funkcjonowania.

Poziom zadowolenia z systemu opieki naukowej, dydaktycznej i materialnej należy ocenić jako zdecydowanie wysoki.

Sposób rozstrzygania skarg i rozpatrywania wniosków zgłoszonych przez studentów opiera się na indywidualnych konsultacjach z prodziekan ds. nauki i kształcenia oraz na działaniach

podejmowanych przez Samorząd Studencki. Te możliwości należy ocenić jednoznacznie pozytywnie.

Studenci obecni na spotkaniu z Zespołem Oceniającym (obecnych było 34 studentów kierunku) wypowiadali się w sposób pochlebny o systemie opieki naukowej, materialnej i dydaktycznej. Podkreślają znakomity kontakt z nauczycielami i Władzami Wydziału. Wśród zalet studiowania na kierunku podają doskonałą atmosferę, osoby nauczycieli i możliwość własnego rozwoju. Większość zajęć dydaktycznych oceniają jako ciekawe, rozwijające i przydatne.

Jeśli chodzi o słabe strony procesu kształcenia, studenci wskazali na jedynie dwa aspekty, które, w ich ocenie, wymagają poprawy. Pierwszym jest kwestia otwarcia tylko jednej specjalności dla studentów studiów niestacjonarnych: studenci podkreślają, że wstępna oferta Wydziału w tym zakresie była bardzo ciekawa i obejmowała kilka specjalności, jednak nie została ona zrealizowana zgodnie z zapowiedziami.

Drugim aspektem wymagającym konsultacji ze studentami i wprowadzenia ewentualnej korekty, jest kwestia obowiązującego planu zajęć: studenci obecni na spotkaniu z Zespołem Oceniającym stwierdzili, że w planie zajęć bardzo często pojawiają się duże przerwy pomiędzy zajęciami.

Ocena końcowa 7 kryterium ogólnego ocena: w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

7.1) W treści uchwały rekrutacyjnej zawarte są wszystkie niezbędne postanowienia do prawidłowego przeprowadzenia postępowania rekrutacyjnego. Zasady przyjęć na oceniany kierunek nie zawierają zapisów dyskryminujących oraz uwzględniają kandydatów, którzy świadectwo dojrzałości uzyskali za granicą. Uchwała rekrutacyjna na studia II stopnia ustala taki sam tryb postępowania w przypadku, gdy ukończone studia I stopnia odpowiadają efektom koniecznym do nabycia pogłębionych efektów kształcenia na studiach II stopnia, jak i w przypadku, w którym absolwent, kończąc studia I stopnia, nie nabył takich efektów. W takich przypadkach należy mieć nadzieję, że zostaną wdrożone odpowiednie instrumenty, które pozwolą na weryfikację, że „pogłębione” czy „rozszerzone” efekty kształcenia zostały osiągnięte.

7.2) Ogólna liczba punktów ECTS charakteryzująca kierunek *międzynarodowe stosunki gospodarcze* jest określona prawidłowo. Również struktura nakładu czasu pracy studenta konieczna do osiągnięcia efektów przedmiotowych nie budzi zastrzeżeń. Struktura nakładu pracy studenta jest dostosowana do specyfiki przedmiotu, uwzględnia wymiar godzinowy przedmiotu i stopień jego trudności. System oceny osiągnięć studentów skonstruowany jest w sposób właściwy, nie budzący żadnych zastrzeżeń.

7.3) Warunki stworzone przez Uczelnię w zakresie wymiany międzynarodowej należy ocenić jako spełnione w stopniu znaczącym. Identyfikuje się bowiem istotny obszar doskonalenia współpracy międzynarodowej, szczególnie w zakresie większej liczby studentów uczestniczących w programie Erasmus i w projektach badawczych realizowane z uczelniami partnerskimi.

7.4) System opieki naukowej, materialnej i dydaktycznej skonstruowany jest w sposób właściwy i sprzyja odpowiedniemu rozwojowi studentów.

Kryterium 8. Jednostka rozwija wewnętrzny system zapewniania jakości zorientowany na osiągnięcie wysokiej kultury jakości kształcenia na ocenianym kierunku studiów.

8.1)

W Uniwersytecie Gdańskim przepisy dotyczące procesu zapewnienia jakości kształcenia można podzielić na dwie grupy. Pierwszą tworzą przepisy o charakterze ogólnym regulującym wprowadzenie tego procesu na szczeblu Uczelni, drugą przepisy wykonawcze związane z jego realizacją na szczeblu Wydziałów.

Wykonując postanowienia § 116 ust. 4 Statutu Uczelni „w Uniwersytecie funkcjonuje wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia” w Uniwersytecie Gdańskim wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia (WSZJK) został wprowadzony Uchwałą nr 76/09 Senatu z dnia 26 listopada 2009 r. w sprawie wprowadzenia wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia. W uchwale tej wskazane zostały obszary badań objętych tym systemem, tj. analiza przebiegu kształcenia, która ma być dokonywana poprzez okresowe przeglądy i analizy programów nauczania, hospitacje zajęć dydaktycznych, analizę sposobów i zasad oceniania studentów, monitorowanie zasobów służących kształceniu oraz środków wsparcia dla studentów, ankietowe badania jakości kształcenia o charakterze ogólnouczelnianym i wydziałowym, prowadzone wśród studentów, doktorantów, słuchaczy studiów podyplomowych, badanie opinii pracowników, pracodawców oraz monitorowanie oczekiwań społeczności lokalnej oraz samorządów terytorialnych. Ponadto stworzono Fundusz Innowacji Dydaktycznych wspierający nowatorskie rozwiązania edukacyjne, które mają na celu kształcenie i doskonalenie kompetencji dydaktycznych nauczycieli akademickich i doktorantów.

Zasady funkcjonowania elementów wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia w wymienionym wyżej zakresie zostały określone w Zarządzeniu nr 48/R/10 Rektora w dniu 31 maja 2010 r. Zawiera ono, m. in. rozstrzygnięcia dotyczące Regulaminu funkcjonowania Funduszu Innowacji Dydaktycznych, rodzajów badań ankietowych prowadzonych w ramach zapewniania jakości kształcenia oraz wytyczne Rektora dla Dziekanów Wydziałów w sprawie tworzenia wydziałowych regulacji dotyczących jakości kształcenia. Nakłada również obowiązek składania, co najmniej raz w roku, sprawozdania z oceny własnej jednostki właściwej Radzie Wydziału, która podejmuje decyzje o działaniach mających na celu podniesienie jakości kształcenia Uczelnianemu Zespołowi ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia. Zespół ten, po konsultacjach z samorządem studentów i doktorantów, przygotowuje raport i przekazuje wnioski Rektorowi. Raport jest publikowany na stronie internetowej Uczelni.

Struktura odpowiedzialności w obszarze zapewnienia i doskonalenia jakości kształcenia w Uniwersytecie Gdańskim odbywa się, zatem na 2 poziomach - na poziomie Uczelni (za sprawne funkcjonowanie i modyfikację systemu jakości kształcenia odpowiada Prorektor ds. kształcenia) oraz jednostki organizacyjnej (Dziekan lub kierownik jednostki organizacyjnej).

Analiza przedstawionej w czasie wizytacji dokumentacji Uczelni pozwala na stwierdzenie, iż zalecenia wskazane w powyższych dokumentach są realizowane poprzez powołanie Uczelnianego Zespołu ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia - Zarządzenia Rektora nr 80/R/12 z dnia 16 października 2012 r. w sprawie powołania Uczelnianego Zespołu ds. Zapewniania Jakości Kształcenia oraz określenie zakresu jego kompetencji - Zarządzenie Rektora nr 49/R/10 z dnia 31 maja 2010 r. Zarządzenie to ustala reguły określające: wydziałowe zasady i procedury związane z oceną działalności nauczycieli akademickich, procedury związane z działalnością sfery administracyjnej Uczelni mających związek z jakością kształcenia, zakres i wyniki badań ankietowych, planów działań oraz strukturę raportu Uczelni dla Rektora i Senatu dotyczącego jakości kształcenia, a także podejmowanych działań w celu podnoszenia jakości, ich gromadzenie oraz rozpowszechnianie. Spotkania Uczelnianego Zespołu ds. Jakości Kształcenia, co wyznacza cytowane wyżej Zarządzenie, powinny być protokołowane, prowadzona być również prowadzona kompletna dokumentacja. Struktura zarządzania, co wynika z analizy i oceny przywoływanego wyżej Zarządzenia, jeśli chodzi o szczebel uczelniany, jest przejrzysta i spójna.

Na mocy tej w cytowanej wyżej Uchwale Dziekan powołuje Wydziałowy Zespół ds. jakości kształcenia, którego zadania ma również ustalić. W wymienionym wyżej Zarządzeniu nr 49/R/10 z

dnia 31 maja 2010 r określono formę powołania Zespołu – *jako pismne zarządzenie w sprawie powołania Wydziałowego Zespołu lub Pełnomocnika ds. jakości kształcenia*. Na Wydziale Ekonomicznym zarządzanie w powyższej sprawie zostało wydane dopiero 16 stycznia 2014 roku, a więc dopiero po prawie czterech latach.

Zakres zadań dla Wydziałowego Zespołu ds. jakości kształcenia oraz innych podmiotów funkcjonujących na rzecz doskonalenia jakości kształcenia został ustalony Uchwałą Rady Wydziału z dnia 16 stycznia 2014 roku w sprawie przyjęcia księgi jakości kształcenia na Wydziale Ekonomicznym. Do tego momentu Dziekan nie określił zakresu zadań dla Komisji, do którego obligowały go postanowienia § 4 wspomnianego wyżej Zarządzenia nr 49/R/10 Rektora. Zespół nie podejmował, więc formalnych działań na rzecz zapewniania i doskonalenia jakości kształcenia na Wydziale. Działania takie, jeśli były prowadzone, a analiza treści raportu samooceny na to wskazuje, nie miały charakteru systemowego, nie były także prowadzone w sposób systematyczny oraz wykonywano je bez należytego umocowania prawnego.

Zgodnie z informacją przekazaną w raporcie samooceny proces doskonalenia programu studiów na kierunku *międzynarodowe stosunki gospodarcze* był wynikiem analiz treści programowych realizowanych przez Radę programową kierunku, opiekunów specjalności i kierowników jednostek organizacyjnych.

Podmiotami uczestniczącymi w procesie weryfikacji efektów kształcenia na ocenianym kierunku studiów są: Rada Wydziału, Rada programowa kierunku, kierownicy jednostek organizacyjnych, Wydziałowa Komisja Ewaluacyjna, Wydziałowy Zespół Zapewniania Jakości Kształcenia, Samorząd Studentów na Wydziale Ekonomicznym, Prodziekan odpowiedzialny za kształcenie, Wydziałowa Komisja ds. Oceny Pracowników, Rada Ekspertów, opiekunowie specjalności. Ponadto działania wykonawcze sprawują: kierownik dziekanatu, Laboratorium Informatyczno-Aparaturowe.

Na weryfikację efektów kształcenia na kierunku *międzynarodowe stosunki gospodarcze* na Wydziale Ekonomicznym składają się takie elementy, jak:

- ewaluacja zajęć przez studentów,
- ewaluacja planów studiów i efektów kształcenia,
- analiza prac zaliczeniowych,
- hospitacje zajęć,
- zasady dyplomowania,
- ocena nauczycieli akademickich.

Wszystkie te działania wykonywano bez formalnego ukonstytuowania się Wydziałowych podmiotów działających na rzecz doskonalenia jakości kształcenia.

Na Wydziale Ekonomicznym funkcjonują elementy wewnętrznego systemu zapewniania jakości, co potwierdzono w trakcie wizytacji. Zajmują się one analizą, oceną i doskonaleniem jakości kształcenia. Brak jednak dokumentacji potwierdzającej ich działanie, co zdecydowanie utrudnia ocenę tych przedsięwzięć. Jedynymi dokumentami potwierdzającymi działania na rzecz budowania kultury jakości kształcenia na Wydziale są protokoły z posiedzeń Rady Programowej Kierunku oraz protokoły z hospitacji.

Od dwóch lat Wydział sporządza Sprawozdania z Oceny Własnej dla Uczelnianego Zespołu ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia. Stanowią one swoista analizę, diagnozę wraz z działaniami zmierzającymi do doskonalenia jakości kształcenia oraz rekomendacjami dla Uczelnianego Zespołu ds. Zapewnienia Jakości kształcenia. Uznać je można za podstawowy dokument opisujący stan działań pro jakościowych podejmowanych przez Wydział i stanowiących swoistą strategię jakości kształcenia na Wydziale. Jego ocena jest satysfakcjonująca.

Analiza dokumentacji protokołów z posiedzeń Rady Wydziału wskazuje, iż przedmiotem jej obrad była głównie tematyka związana z realizacją procesu kształcenia na Wydziale (tj. określenie planów i programów kształcenia, sprawy kadrowe, procedury nadawania stopni naukowych).

Problem stworzenia wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia na Wydziale Ekonomicznym został rozwiązany dopiero przyjętą Uchwałą Rady Wydziału z dnia 16 stycznia 2014 roku w sprawie przyjęcia księgi jakości kształcenia na Wydziale Ekonomicznym. Analiza tego dokumentu wskazuje, że został on dostosowywany do zasad ogólnouczelnianych. Dokument ten obejmuje trzy podstawowe części. Część pierwsza przedstawia koncepcję kształcenia na Wydziale Ekonomicznym, druga zawiera charakterystykę Wydziałowego systemu zapewniania jakości kształcenia - obszary problemowe i procedury, w trzeciej przedstawione jest podmiotowe podejście do wydziałowego systemu. System dopełniają wzory dokumentów oraz materiały podstawowe i ewaluacyjne

Oceniając ten dokument należy stwierdzić, że wypełnia on podstawowe wymagania, jakie stawia się przed WSZJK. Zawiera treści spójne z rozwiązaniami przyjętymi dla Systemu ogólnouczelnianego. Jest opisany poprzez określenie jego podstawowych zadań, procedur, jednostek organizacyjnych oraz kluczowych metod i technik. Obejmuje załączniki, które wyznaczają standardowe dokumenty oraz materiały podstawowe i pomocnicze wykorzystywane w analizie, ocenie i doskonaleniu jakości kształcenia.

Reasumując można stwierdzić, że Wydział Ekonomiczny podejmuje działania w zakresie analizy, oceny i doskonalenia jakości kształcenia. Nie wszystkie z nich są sformalizowane, szereg ma dalej charakter nieformalny i wynika z dobrych relacji pracowników Wydziału z przedstawicielami podmiotów otoczenia społeczno-gospodarczego. Z uwagi na fakt, że rozwiązania dotyczące księgi jakości, zostały przyjęte dopiero na początku 2014 roku, znajdują się one obecnie na etapie wdrażania. Nie można, zatem w sposób jednoznaczny ocenić stopnia ich spójności i kompletności.

Ocena WSZJK na Wydziale Ekonomicznym wypada pozytywnie.

8.2).

Udział interesariuszy zewnętrznych i wewnętrznych w procesie zapewnienia jakości kształcenia jest zadowalający.

Udział interesariuszy zewnętrznych sprowadzał się do różnorodnych działań, co już wcześniej odnotowaliśmy, podejmowanych przez Władze Wydziału, które zmierzały do aktywizowania podmiotów otoczenia społeczno-gospodarczego na rzecz podnoszenia jakości kształcenia. W tym zakresie ważne znaczenie ma współpraca międzyuniwersytecka z uczelniami, które tworzyły wspólnie kierunek *międzynarodowe stosunki gospodarcze*. Jej potwierdzeniem są cykliczne (zależnie od potrzeb raz lub 2 razy w roku) spotkania programowo-metodyczne, na których dyskutowane są i konsultowane kwestie dotyczące treści programowych i koncepcji kształcenia w zmieniającym się otoczeniu. Ważna jest również współpraca w ramach PECSA - Polskiego Stowarzyszenia Badań Wspólnoty Europejskiej, którego członkowie reprezentują polskie ośrodki akademickie, prowadzące studia w zakresie integracji europejskiej. Organizacja ta ma znaczący wpływ na określanie treści programowych i efektów kształcenia kluczowych przedmiotów specjalnościowych. Budowanie i doskonalenie jakości kształcenia przy ocenie i doskonaleniu programu kształcenia odbywa się także przy udziale Rady Ekspertów. W pracach nad wysoką jakością kształcenia biorą również udział zapraszani przedstawiciele praktyki społeczno-gospodarczej, którzy nie uczestniczą w posiedzeniach Rady Ekspertów.

Współpraca z interesariuszami zewnętrznymi w zakresie zapewnienia jakości i budowania kultury jakości wynika także z umów podpisanych przez Wydział Ekonomiczny. Aktywnie realizowane są umowy o współpracy z Thomson Reuters, Zarządem Morskiego Portu Gdańsk SA,

ING Bankiem Śląskim i Agencją Rozwoju Pomorza SA. Dotyczą one współpracy w obszarze dydaktycznym, w celu podnoszenia jakości kształcenia przyszłych kadr, organizacji praktyk i staży czy udziału w realizacji procesu dydaktycznego.

Sądzić należy, że rozpoczęty już i rozwijający się proces doskonalenie jakości kształcenia, oparty na opiniach wskazanych wyżej wielu, różnorodnych podmiotów otoczenia społeczno-gospodarczego, już w nieodległej przyszłości, przyniesie interesujące rezultaty. Należy jednak podkreślić, że będzie to w istotnym stopniu uzależnione od konsekwencji działania władz Wydziału i dalszej determinacji w wykorzystaniu opinii interesariuszy w tworzenia kultury jakości kształcenia.

Studenci, jako interesariusze wewnętrzni mają zapewniony udział w gremiach decyzyjnych, tj. Radzie Wydziału i Senacie. I tam wyrażają swoje opinie dotyczące zapewniania i rozwoju jakości kształcenia.

Podkreślić należy, że istotne problemy jakości kształcenia od początku formułowania koncepcji kształcenia były konsultowane z interesariuszami wewnętrznymi (studentami i pracownikami Wydziału). Studenci włączali się w tworzeniu nowych programów kształcenia, w ramach procesu wdrażania Krajowych Ram Kwalifikacji. Potwierdza to zarówno relacja władz Wydziału jak i przedstawicieli samorządu.

Wszystkie plany studiów były i są opiniowane przez Samorząd Studencki. Przedstawiciele Samorządu Studenckiego wykazywali zainteresowanie jakością kształcenia jak i wpływem na nią. Studenci mają także swoich przedstawicieli w Senacie, komisjach senackich czy organach kolegialnych uczelni dotyczących jakości kształcenia, komisjach socjalnych. Studenci mają we wszystkich tych organach równy głos, co pozwala im mieć duży wpływ na jakość kształcenia. Przedstawiciele Samorządu mogą swobodnie zabierać głos podczas obrad organów kolegialnych przedstawiać swoje opinie, proponować nowe rozwiązania.

Reasumując można stwierdzić, że udział studentów w działaniach pro jakościowych ma nie tylko wymiar instytucjonalny i wynika z ich udziału w pracach organów kolegialnych Uniwersytetu i Wydziału Ekonomicznego – Senacie, Radzie Wydziału, samorządzie Studenckim. Identyfikuje się świadomy wpływ studentów na jakość kształcenia, racjonalizację osiągniętych efektów kształcenia i ich dostosowywanie do obecnego poziomu wiedzy.

Zadaniem władz Wydziału powinno być rozwijanie tych działań, tak by jak najszersze kręgi studentów włączyć w przedsięwzięcia zmierzające do rozwoju kultury jakości kształcenia na Wydziale.

Tabela nr 1 Ocena możliwości realizacji zakładanych efektów kształcenia.

Zakładane efekty kształcenia	Program i plan studiów	Kadra	Infrastruktura dydaktyczna/ biblioteka	Działalność naukowa	Działalność między-narodowa	Organizacja kształcenia
wiedza	+	+	+	+	+	+
umiejętności	+	+	+	+	+	+
kompetencje społeczne	+	+	+	+	+	+

+ - pozwala na pełne osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia

+/- - budzi zastrzeżenia- pozwala na częściowe osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia

- - nie pozwala na osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia

Ocena końcowa 8 kryterium ogólnego ocena: w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

8.1) System Zapewnienia Jakości Kształcenia w Uniwersytecie Gdańskim jest sformalizowany. Posiada jednoznacznie określony aspekt funkcjonalny (zadania), czynnościowy (procedury), strukturalny (jednostki organizacyjne) oraz instrumentalny (metody realizacji zadań).

Wszystkie opisane w ramach oceny WSZJK przedsięwzięcia dobrze wpisują się w działania zmierzające do zapewnienia wysokiej jakości kształcenia na ocenianym kierunku studiów. Tworzą przejrzystą strukturę umożliwiającą sprawne zarządzanie procesem kształcenia. Stanowią jednocześnie właściwą podstawę dla doskonalenia efektów kształcenia i programu studiów.

Oceniając podjęte przez Wydział Ekonomiczny działania mające na celu budowanie wysokiej jakości kształcenia na kierunku *międzynarodowe stosunki gospodarcze* należy stwierdzić, że są one podejmowane, choć nie wszystkie są sformalizowane, szereg ma dalej charakter nieformalny. Nie można im wszystkim przypisać cechy systemowości. Z uwagi na fakt, że rozwiązania dotyczące księgi jakości, zostały przyjęte dopiero na początku 2014 roku, znajdują się one obecnie na etapie wdrażania. Nie można, zatem w sposób jednoznaczny ocenić stopnia ich spójności i kompletności.

8.2) Udział interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych w procesie zapewnienia jakości kształcenia jest zadowalający.

Udział interesariuszy zewnętrznych sprowadzał się do różnorodnych działań, dotyczył szerokiego spektrum podmiotów otoczenia społeczno-gospodarczego, był wielowątkowy i z pewnością przyczynił się do poprawy jakości kształcenia.

Oceniając stopień zainteresowania studentów, jako interesariuszy wewnętrznych, jakością kształcenia można stwierdzić, że ma on nie tylko formalny charakter. Wynika z aktywnego udziału w organach kolegialnych Uniwersytetu i Wydziału.

9. Podsumowanie

Tabela nr 2 Ocena spełnienia kryteriów oceny programowej

L.p.	Kryterium	Stopień spełnienia kryterium				
		Wyróżniająco (6)	W pełni (5)	Znacząco (4)	Częściowo (3)	Niedostatecznie (2)
1	Koncepcja rozwoju kierunku		X			
2	Cele i efekty kształcenia oraz system ich weryfikacji		X			
3	Program studiów		X			
4	Zasoby kadrowe		X			
5	Infrastruktura dydaktyczna		X			
6	Prowadzenie badań naukowych		X			
7	System wsparcia studentów w procesie uczenia się		X			
8	Wewnętrzny system zapewnienia jakości		X			

Władze Uczelni powinny podjąć działania w następujących obszarach:

1. Biuro Karier dopiero rozpoczyna badanie karier i losów absolwentów.

Zalecenia:

Konieczne jest podjęcie skutecznych działań przez Biuro Karier, by można było monitorować kariery absolwentów kierunku *międzynarodowe stosunki gospodarcze* na rynku pracy, a uzyskane wyniki wykorzystywać w celu doskonalenia jakości procesu kształcenia.